

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

לפני כבוד השופטת אליה גוס

תובעים: 1. מ.ר.

2. א.פ.

3. א.צ.

4. צ.ז.

5. א.ב.

6. א.מ.

ע"י ב"כ עו"ד ניצן

פיק

נגד

נתבעים: 1. פלוני

בת"ע 74748-11-

20

2. אלמוני

בת"ע 74748-11-

20

ובתמ"ש 57676-

07-21

ע"י ב"כ עו"ד ירון ממך ועו"ד אייל בוטון

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

פסק דין

1

2

פסק דין זה עוסק בשני הליכים:

3

תביעה לביטול מתנה (תמ"ש 57676-07-21)

4

והתנגדות לקיום צוואה (ת"ע 74748-11-20).

5

6

את המתנה העניקה מי שערכה את הצוואה נשוא ההתנגדות, הגב' ר.א. ז"ל, אשר תכונה

7

בפסק הדין "המנוחה".

8

9

10

רקע

11 1. משפחת XXX מנהלת הליכים בבית משפט זה מאז שנת 2009 בעניין המשק המצוי במושב

12 XXX (להלן: "המשק"). ההורים המנוחים הם א.א. ז"ל (להלן: "המנוח") והמנוחה, ולהם

13

10 ילדים:

14

15

פלוני – הנתבע 1

16

ת'

17

ב' - התובעת 5 המתגוררת במשק

18

פ' - התובע 2 המתגורר במשק

19

צ' - התובע 3

20

אלמוני – הנתבע 2 המתגורר במשק

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 י' – התובעת 1
2 מ' – התובעת 6
3 ינ' – המתגורר במשק
4 ז' – התובעת 4 המתגוררת במשק
5

6 למרבה הצער, הלכו שניים מן הילדים לעולמם סמוך לתום ניהול ההליכים הנוכחיים: התובע
7 2 והתובעת 6.
8 מאחר שלהליכים הקודמים אשר נוהלו בין הצדדים קשר הדוק להליכים נשוא פסק הדין,
9 יתייחס פסק הדין גם להליכים אשר קדמו להליכים הנוכחיים.

10

11 הליכים קודמים

12 2. ראשיתם של ההליכים בשתי תביעות אשר הגישה המנוחה ביום 6.7.09 נגד התובעות 4
13 ו-5 בהליך שבפניי ונגד בעלה של התובעת 4, בתמ"ש 20990/09 ובתמ"ש 20992/09,
14 לפינוי מן המשק ולתשלום דמי שימוש ראויים. עת נוהלו ההליכים, מסרה עו"ס לבית
15 המשפט כי המנוחה למעשה אינה חפצה לפנות את בנותיה ואת חתנה מן המשק, והמנוחה
16 עצמה נשמעה אף היא בפני בית המשפט. בהמשך לכך, הורה בית המשפט על מינוי
17 אפוטרופוס למנוחה, עו"ד דוד פולק (להלן: "האפוטרופוס"). בין לבין, נחתם ביום 19.1.12
18 בין המנוחה לבין הנתבע 2 הסכם להעברת זכויותיה של המנוחה במשק אל הנתבע 2 (להלן:
19 "ההסכם" או "המתנה"), ועל כן, גם לאחר שהאפוטרופוס הודיע לבית המשפט כי אין
20 בכוונתו להוסיף ולנהל את ההליכים מטעם המנוחה, הוסיף הנתבע 2 לנהל את הליכי הפינוי
21 נגד התובעות 4 ו-5 ונגד בעלה של התובעת 4, לאחר שכתב התביעה תוקן בעקבות ההסכם
22 בשנת 2013.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

3. ואם לא די בכך, ביום 30.11.15 הגישו התובעים 3 ו-4 תביעה בתמ"ש 64923-11-15 לביטול ההסכם, מחמת העדר כשרות של המנוחה ופגמים שנפלו בכריתת ההסכם. בהליך זה מונה הד"ר דב דרומר (להלן: "המומחה") למתן חוות דעת בנוגע לכשרותה של המנוחה לחתום על ההסכם. בחוות דעתו מיום 1.12.16, קבע המומחה כי אין עדות לכך שביום 19.1.12 סבלה המנוחה מדמנציה אשר פגעה ביכולתה השכלית והתפקודית. בעקבות חוות הדעת ניתן ביום 19.1.17 פסק דין למחיקת התביעה לביטול ההסכם, לבקשת התובעים בהליך.

9

4. ביום 31.8.17 ניתן פסק דין בתביעת הפינוי ובתביעה לדמי שימוש, בו נקבע כי על התובעות 4 ו-5 ועל בעלה של התובעת 4 לפנות את המשק בתוך 5 חודשים מן המועד בו ניתן פסק הדין, תוך דחיית התביעה לדמי שימוש. התובעות 4 ו-5 ובעלה של התובעת 4 הגישו ערעור על פסק הדין, בעמ"ש 48139-10-17, ובדיון שהתקיים ביום 28.11.18 הסכימו הצדדים כי צו הפינוי ייכנס לתוקף בחלוף שנה מפטירתה של המנוחה, וכן אושר מנגנון הפיצוי אשר נקבע בפסק הדין נשוא הערעור.

16

17

ההליכים הנוכחיים

5. המנוחה הלכה לעולמה ביום 11.5.19, והותרה אחריה צוואה מיום 24.11.14 (להלן: "הצוואה"). הצוואה נערכה בפני עו"ד ניר זדה ובפני הגב' רעות אלבו, ובה ציוותה המנוחה את כל רכושה, ובכלל זאת את המשק, לכל עשרת ילדיה בחלקים שווים.

21

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1. הנתבעים הגישו ביום 18.7.19 התנגדות לקיום הצוואה, היא ההתנגדות נשוא פסק הדין.
בהמשך, הגישו התובעים ביום 27.7.21 תביעה לביטול ההסכם, הליך בו עוסק פסק דין זה. התביעה הוגשה נגד הנתבע 2, אשר יכונה לאורך פסק הדין "הנתבע 2".
2. עוד ראוי לציין, כי ביום 10.5.20 הגישו התובעות 4 ו-5 ובעלה של התובעת 4 בקשה לעיכוב הליכי הפינוי עד להכרעה בהתנגדות לקיום צוואת המנוחה. ביום 24.7.20 נקבע, כי מאחר שההתנגדות טרם הועברה לבית המשפט, יעוכבו הליכי הפינוי עד לדיון הראשון בהתנגדות, בכפוף להפקדת סך של 50,000 ₪ בקופת בית המשפט. בדיון שהתקיים ביום 7.7.21 נקבע עוד, כי ניתנת לתובעים ארכה בת 14 יום להגשת תביעה לביטול המתנה, וכי ככל שלא תוגש תביעה בתוך המועד שנקבע, יימשכו הליכי הפינוי כסדרם.
3. כאמור, הגישו התובעים ביום 27.7.21 את התביעה לביטול המתנה, ובמסגרתה עתרו שנית לעיכוב הליכי הפינוי. בהתאם להחלטה שניתנה ביום 5.10.21 נדחתה הבקשה, תוך חיוב התובעים בהוצאות. ערעור אשר הוגש על החלטה זו התקבל, ובית המשפט המחוזי קבע, כי הליכי הפינוי יעוכבו בכפוף להפקדת סך של 100,000 ₪ ח נוספים. כפועל יוצא מן האמור, מעוכבים הליכי הפינוי עד עצם היום הזה.
4. במסגרת הליכים אלה, התבקש המומחה, הד"ר דרומר, למסור חוות דעת משלימה בעניין כשרות המנוחה לערוך את הצוואה. המומחה קבע בחוות דעתו כי קיים ספק באשר לכשרות המנוחה לערוך את הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק הייצוגי: 3_280508

10. במסגרת שמיעת הראיות נחקרו בפני בית המשפט האפוטרופוס, המומחה, עו"ד ממך - ב"כ
הנתבע 2 ומי שערך את הסכם המתנה, התובע 2, התובעת 5, התובעת 4, התובעת 1, הנתבע
1 והנתבע 2.

לאחר שניסיון לגיבוש הסכמה בין הצדדים לא עלה יפה, סיכמו ב"כ הצדדים את טענותיהם
בעל פה ביום 27.4.25.

התביעה לביטול המתנה

11. אף שמדובר בתביעה המאוחרת בזמן להתנגדות לקיום הצוואה, מצאתי להקדים ולדון
בתביעה זו, אשר היא בעלת השלכות על ההתנגדות לקיום הצוואה, וכן בשל היות המתנה
מוקדמת בזמן למועד עריכת הצוואה.

טענות התובעים:

12. בכתב התביעה המתוקן שהגישו, טענו התובעים כי יש להורות על ביטול ההסכם בעקבות
הודעת ביטול ששלח האפוטרופוס. לטענתם, בחן האפוטרופוס את כלל הנסיבות ובא לכלל
מסקנה כי יש להורות על ביטול ההסכם, בהתאם לרצונה של המנוחה. על המנוחה הופעל
לחץ לחתום על ההסכם, והיא הבהירה לאפוטרופוס כי ברצונה להביא לביטולו. הרצון
להתחקות אחר רצונה האמתי של המנוחה גם עמד ביסוד החלטת בית המשפט למנות למנוחה
אפוטרופוס, והיה זה האפוטרופוס אשר גיבש החלטה כי יש להודיע על ביטול ההסכם.

13. מדובר במתנה אשר טרם הושלמה בשל חריגות בנייה ודרישות רמ"י, כך שיש להחיל
במקרה הנדון הן את חוק המתנה והן את חוק החוזים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

14. ההסכם נערך מתוך כפיה, שכן מדובר בשילוב של כפיה מיוחדת אשר יש בה פסול מוסרי, וכן בכפיה חריגה בעוצמתה. המנוחה הוחתמה על גבי ההסכם בניגוד לרצונה, ומתוך איומים והפעלת לחץ נפשי פסול.
15. ההסכם גם נערך מתוך עושיק, באשר התקיימו במנוחה מצוקה, חולשה שכלית וגופנית, וכן ניצל הנתבע 2 את מצבה של המנוחה על מנת לגרום לה להתקשר בהסכם, ובתנאי הסכם הגרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.
16. הצוואה שהותירה אחריה המנוחה מבטאת את רצונה המפורש לחלק את כל רכושה באופן שווה בין כל ילדיה. מדובר בצוואה שנערכה בהתאם לבקשת המנוחה, אשר הבינה היטב את משמעותה.
17. תביעה קודמת לביטול ההסכם נמחקה ולא נדחתה, כך שאין מעשה בית דין בהליך הקודם.
18. מחוות הדעת אשר הוגשה לתיק עלה, כי לא ניתן לקבוע עד כמה הייתה המנוחה מושפעת מנוכחות הנתבע 2 בכל הנוגע לרצונה החופשי להתקשר בהסכם. בנוסף, הגישה העו"ס דו"ח בו התייחסה לכך שהמנוחה תיארה בפניה את המחלוקות בין ילדיה ואת העובדה שחוותה מכות וקללות מצד הנתבע 2. אירועים אלה הובילו לבסוף לחתימה על ההסכם בניגוד לרצון המנוחה, כאשר מנגד לא קיים מסמך אשר יש בו כדי לקבוע כי המנוחה חתמה על ההסכם מרצונה החופשי.
19. לא ייתכן כי המנוחה ביקשה להותיר את רוב ילדיה ללא חלק ברכושה, בשעה שבנותיה של המנוחה הן שטיפלו בה ולא הנתבע 2. הטיפול המסור של הבנות במנוחה צוין גם על ידי האפוטרופוס.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק חיצוני: 3_280508

- 1
2 20. המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב והייתה נתונה להשפעה מצד הנתבע 2.
3
4 21. עו"ד ממך, אשר ערך את ההסכם, השיב כי אינו זוכר את אירוע החתימה על ההסכם. הנתבע
5 1, שהוא אדם אלים, עמד מאחורי הכנת ההסכם, נכח במעמד החתימה על ההסכם, ואף נטל
6 את ידה של המנוחה והחתים אותה על גבי ההסכם. התובעים הוסיפו והלינו על המנהג
7 להוריש לבנים בלבד ולהדיר את הבנות.
8
9 **טענות הנתבע 2:**
10 22. עילת התביעה היחידה היא הודעתו של האפוטרופוס מיום 5.2.15 בה התיימר, שלא כדין,
11 להודיע על ביטול המתנה.
12
13 23. פסק הדין של בית המשפט זה ושל ערכאת הערעור ניתנו לאחר 5.2.15, מועד מכתבו של
14 האפוטרופוס, ולאחר שביום 4.3.15 הבהיר האפוטרופוס לבית המשפט כי המנוחה שוב
15 שינתה את דעתה ביחס למתנה ואינה טוענת עוד כי לא ניתנה מרצונה החופשי. על כן, נמנע
16 האפוטרופוס מלעתור לביטול ההסכם. בכך, חזר בו האפוטרופוס ממכתבו מיום 5.2.15,
17 דבר השומט את הבסיס תחת התביעה לביטול ההסכם. האפוטרופוס מסר לבית המשפט כי
18 תחילה הודיעה לו המנוחה כי נתנה את המתנה מרצונה החופשי, לאחר מכן מסרה לו כי
19 המתנה לא ניתנה מרצונה החופשי ואז שוב שינתה את דעתה בסוגיה זו. לא זו בלבד
20 שהאפוטרופוס נמנע מהגשת תביעה לביטול המתנה, הוא גם סבר כי על הנתבע 2 לממן את
21 צרכיה השוטפים של המנוחה, בהתאם להוראת סע' 5 להסכם. האפוטרופוס נחקר בפני בית
22 המשפט, וניכר מעדותו כי לא התכוון לדיון. לצד זאת, אישר האפוטרופוס כי למנוחה לא

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 הייתה עוינות כלפי איש מילדיה. בחקירתו, הבהיר האפוטרופוס כי לא שלח הודעת ביטול
2 לגבי המתנה ולא נקט בכל הליך לביטולה של המתנה.
3
4 24. המועד האחרון להגשת התביעה לביטול המתנה התיישן ביום 19.1.19, שכן הענקת המשק
5 במתנה היא הענקתה של זכויות בר רשות, כלומר של זכויות במיטלטלין, ותקופת ההתיישנות
6 לגביה היא 7 שנים. מכאן, כי התביעה התיישנה שנתיים וחצי טרם הגשתה, ואך מטעם זה
7 יש להורות על דחייתה. בנוסף, לאחר שמסרה המנוחה לנתבע 2 את המסמכים לשם העברת
8 הזכויות – הסתיימה המתנה.
9
10 25. המומחה קבע כי 'המנוחה הייתה כשירה להתקשר בהסכם, קביעה שהובילה למחיקת
11 התביעה לביטול ההסכם ולדיון בתביעת הפינוי. אף אם אין בתביעה שנמחקה כדי להוות
12 מעשה בית דין, קביעות בית המשפט במסגרת פסק הדין שניתן בתביעת הפינוי מחייבות,
13 והן לא בוטלו בהליך הערעור, באשר פסק הדין לפינוי התבסס על כך שהמשק ניתן במתנה
14 לנתבע 2. גם בהליך הנוכחי קבע המומחה כי בשנת 2012 הייתה המנוחה כשירה להעניק
15 את המתנה.
16
17 26. מדובר בתביעה הנגועה בחוסר תום לב קיצוני, שכן התביעה לביטול ההסכם עמדה בדרכה
18 של תביעת הפינוי, מחיקת התביעה אפשרה את הדיון בתביעת הפינוי והסכמת הנתבע 2
19 לדחיית מועד הפינוי נסמכה על ההבנה כי מועד הפינוי יידחה אולם לא יבוטל. האפוטרופוס
20 נכח בדיון, נתן את הסכמת המנוחה, ולא העלה כל טענה בנוגע לתוקף ההסכם. התביעה
21 הוגשה בכוונת מכוון לאחר פטירת המנוחה, על מנת שלא תישמע עמדתה בפני בית המשפט.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 בנוסף, יש לדחות כל טענה בדבר אי השלמת המתנה, שכן הדבר נמנע בעטיים של חלק מן
- 2 התובעים המתגוררים במשק במבנים אשר בנו ללא היתר.
- 3
- 4 27. המנוחה הייתה צד להליכים שהתנהלו בפני בית המשפט, והעידה בפני בית המשפט בחודש
- 5 6/12 וגם בחודש 12/13 כי היא העניקה מרצונה את המשק במתנה לנתבע 2. המתנה ניתנה
- 6 מרצונה החופשי של המנוחה, המנוחה הייתה מודעת למשמעות חתימתה על ההסכם ומעולם
- 7 לא ביקשה לבטל אותו.
- 8
- 9 28. התובע 2 חתם על תצהיר לפיו המנוחה ביקשה להעביר את המשק לנתבע 2 מתוך רצון
- 10 חופשי, וכי היא עשתה זאת בהיותה כשירה, נחושה ואיתנה בדעתה. לטענתו, העברת המשק
- 11 גם שיקפה את רצונו של המנוח. כלל בני המשפחה ידעו על העברה זו ואיש לא ביקש
- 12 לערער עליה. התובע 2 ציין כי בכוונת התובעות 4 ו-5 לפעול לביטול רצונה של המנוחה
- 13 לאחר פטירתה, וכך אכן פעלו. על כן, מנועים התובעים 2,3,4,5, לעתור לביטול ההסכם
- 14 מחמת מניעות, השתק וחוסר תום לב.
- 15
- 16 29. המתנה לנתבע 2 לא בוצעה במסגרת מינוי של בן ממשיך, כך שיש לדחות כל טענה של
- 17 התובעים בעניין זה.
- 18
- 19 30. במועד מתן המתנה לא התקיים אף אחד מן התנאים הנדרשים להוכחת טענות של כפיה,
- 20 לחץ או עושק. המנוחה הייתה חופשיה לנהוג ברכושה כרצונה, היא הבינה את משמעות
- 21 חתימתה על ההסכם, וחתמה עליו מרצונה החופשי. התובעים לא הביאו כל ראיות לקיומה
- 22 של עילה לביטול המתנה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 31. יש לדחות את כל המסמכים שהגישו התובעים, ואשר עורכיהם לא התייצבו בפני בית
- 3 המשפט על מנת להיחקר עליהם.
- 4
- 5 32. בנוסף, התובעים 2,4 ו-5 העידו כי לו היה המשק עובר לתובע 2, לא היו מתנגדים לכך,
- 6 ומכאן כי טענתם מתמקדת בהעברת המשק לנתבע 2 והם אינם מתנגדים להעברתו לאחד
- 7 מן האחים האחרים.
- 8
- 9 33. מאבקם של התובעים בנתבע 2 נועד להתיש אותו כלכלית ומסב לו נזק כבד, שכן הוא אינו
- 10 יכול להשלים את העברת הזכויות במשק על שמו, ונקלע להוצאות כבדות בשל ההליכים
- 11 אליהם נגרר.
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16

זינו

בבואנו לבחון את שאלת תוקפו של ההסכם, נקדים ונביא את ההסכם במלואו:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

הסכם העברת משק במתנה וללא תמורה (בלתי חוזר)

שנערך ונחתם ברחובות ביום 19 לחודש ינואר 2012

ר.א. **בין:**
משק **מושב xxx** נלהלן: "המעביר" או "המעבירים"
מצד אחד

אלמוני **לבין:**
משק **מושב xxx** נלהלן: "המקבל" או "המקבלים"
מצד שני

הדואיל: והמעביר מצהיר כי חינו בר הרשות ובעל הזכויות הבלעדיות של המשק הידוע
כמשק מס' **xxx** במושב **xxx**, מסי תיק מנחל 2271938 נלהלן: "המשק";

והדואיל: וידוע למעביר ולמקבל כי זכויות בר הרשות היק מכת הסכם זו צדדי שבין
המנחל ומושב **xxx** נלהלן: "הסכם המשבצתי";

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 ואח' א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- הזואיל :** והמעביר מצהיר כי חתמו בר הרשות ובעל הזכויות חבלעדיות של המשק החדוע כמשק נסי' במושב xxx, מסי' תיק מנהל 2271938 ולחלק: "המשק";
- והזואיל :** וידוע למעביר ולמקבל כי זכויות בר הרשות הינן מכונות הסכם דו צדדי שבין המנהל ומושב xxx (לחלק: "הסכם המשבצות");
- והזואיל :** וידוע למקבל הזכויות כי המשק רשום כיום ע"ש שני הוריו וכי מעבירת הזכויות פועלת להעביר את הזכויות ע"ש בממ"י לפי הוראות הסכם המשבצות ;
- והזואיל :** וידוע למקבל הזכויות כי רשומה התחייבות לשימוש משכונתא (בנק משכן) מיום 21.6.87 ע"ש של כ- 83,000 ₪ וכי כל עוד לא תוסר התחייבות לא ניתן יהיה להעביר את הזכויות במשק ;
- והזואיל :** ובמשק בגויים מספר בתים. בית בגודל כ- 70 מ"ר (לחלק: "יחידת ההורים") ובית נוסף בשטח של כ- 70 מ"ר של מקבל הזכויות (לחלק: "יחידת מקבל הזכויות") ובית נוסף בגודל של כ- 70 מ"ר ואשר נמצא בתלכוד פנימי בתביעה שהגישה מעבירת הזכויות כנגד המאזיקה ובית נוסף של כ- 60 מ"ר.

1
2
3

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

מקבל הזכויות מצהיר כי ידוע לו כי כל עוד ישנם מבנים שתוקמו ללא היתר ראו
ישנם שימושים חורגים במשק, יסרב המנהל להעביר על שמו את הזכויות
במשק;

ותואיל: וברצון המעביר להעביר באופן בלתי חוזר למקבל את מלוא זכויותיו במשק על
כל שטחיו, מבניו ומחזבריו (כולל יחידת החורים) ולמסור למקבל את החזקה בו
בכפוף להוראות והתנאות המפורטות לחלף בהסכם זה;

ותואיל: ומקבל הזכות מסכים לקבל מהמעביר את מלוא זכויותיו של המעביר במשק
כאמור על כל שטחיו, מבניו ומחזבריו (כולל יחידת החורים) ולקבל את החזקה
בו בכפוף לשאר ההוראות והתנאות המפורטות לחלף בהסכם זה;

למיכך הוסכם והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. המבוא להסכם זה מהווה חלק עיקרי ובלתי נפרד מן ההסכם.
2. המעביר מעביר בזאת את המשק למקבל בהעברה בלתי חוזרת, במתנה וללא כל תמורה
בכפוף להוראות והתנאות המפורטות לחלף בהסכם זה.
3. הצדדים יפעלו מיד עם חתימת הסכם זה לקבל את אישור הגורמים המוסמכים להעברת
הזכויות כאמור.
 - 3.1 לשם כך יפעלו הצדדים יחדיו לחשגת האישורים הנכונים לשם העברת הזכויות:
 - 3.1.1 אישור תנ' אגודת מושב XXX תן לרישום והעברת הזכויות ע"ש
מעבירת הזכויות ותן לשם ביצוע והעברת הזכויות עפ"י הסכם זה.
 - 3.1.2 אישור על חסרת התחייבות לרישום משכנתא מיום 21.6.87.
 - 3.1.3 אישור מנהל מקרקעי ישראל להעברת הזכויות.
 - 3.1.4 אישור רשות המיסים על תשלום מס רכישה על ידי המקבל.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

3.2 כן מתחייבים הצדדים חזרית כי לצורך ביצוע האמור יחתמו על כלל המסמכים הנדרשים לצורך העברת תזכורות למקבל באגודה, במנחל מקרקעי ישראל ובכל מוף אחר ובכלל זאת על אלה :

3.2.1 בקשה להעברת זכויות במגזר החקלאי

3.2.2 דיווח משיית לרשות המיסים

1
2

צתק החלטה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

4. סכומים בגובה הדרושות שתגונה לתשלום מאת שלטונות רשות המיסים ובכלל זאת עבור מס רכישה, תשלום מאת מנהל מקרקעי ישראל עבור דמי הסכמה (אם יחיו כאלח), ישולמו ע"י המקבל ועל חשבונו לאחר קבלת הדרושות למירעונם של תשלומים אלה.

5. מוצאח בזאת ומוסכם על הצדדים כי למרות ביצוע העברת הזכויות משמו של המעביר לשמו של המקבל חרי כי ישמרו למעביר במשך כל ימי חייו זכות החזקה והשימוש הבלעדיים ביחידת החורים ובחצר הצמודה לה. כן מתחייב מקבל הזכויות לדאוג לכל צרכיה של מעבירת הזכויות רפואית וכלכלית.

מוצאח בזאת ומוסכם על הצדדים כי למרות ביצוע העברת הזכויות משמו של המעביר לשמו של המקבל חרי כי ישמרו למעביר הזכויות כל הפירות המשק ואו מעביר הזכויות, מכל גורם שהוא ובכלל זאת כספים שיגיעו כתוצאה מהפקעה, בניה נוספת וכל זכות שתגיע למשק ואו למעביר הזכויות.

מוצאח בזאת ומוסכם על הצדדים כי למרות ביצוע העברת הזכויות משמו של המעביר לשמו של המקבל חרי כי יחידת החורים תימסר לידי האח [redacted], בין אם בחייו של מעביר הזכויות ובין לאחר אריכות ימיו, כזכות אישית בלבד ואשר תפקע לאחר אריכות ימיו של [redacted].

מוצאח בזאת ומוסכם על הצדדים כי למרות ביצוע העברת הזכויות משמו של המעביר לשמו של המקבל חרי כי לאל [redacted] זכות להפרד / להפריד, חלק מהמשכנתא של המשק, בגודל של עד 500 מ"ר וזאת עפ"י כללי המנהל שיהיו בתוקף כש [redacted] הוא זה הנשא בכל העלויות הכרוכות בכך ובכלל זה עלויות תכנון, ממ"י ומיסוי. הזכות הינה אישית בלבד ואשר תפקע לאחר אריכות ימיו של [redacted]. כן ניתנת הזכות ל [redacted] לעשות שימוש בסככה שבנה זה עד אריכות ימיו ובכפוף לעמידה בחוראות וכללי המנהל ובכפוף לחוצאות אישור כל גורמי התכנון.

6. מוצאח שזכויות אלה על פי סעיף 5, הן זכויות אישיות ואינן עוברות בירושה והן יחזרו אל המקבל לאחר אריכות ימיו של המעביר ואו של אחד האחים כמפורט בס' 5.

7. תוקפה של עסקת מתנה זו ללא תמורה תהיה מעת תתימת הצדדים על הסכם זה והיא בלתי חוזרת.

8. הצדדים מצהירים כי קראו ביטחיות ובקפידה את כל סעיפי הסכם מתנה זה ולרבות את נספחיו ואת הסכם המשכנתא, הבינו את תוכנם ומשמעותם והתמו מרצונם החופשי. כן מוצאח כי הסכם זה נתנם בנוכחות מר [redacted] פלוני

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

9. חסכם זה כולל את מלוא המוסכם בין הצדדים וכל זיכרון זברים, הבטחות, מצג, התחייבות וכיוצא"ב, אם וככל שנעשו, ניתנו או חוצנו קודם לחתימתו, בטלים ומבוטלים, לכל דבר ועניין.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

[חתימה]	[חתימה]
מקבל – אלמוני	מעביר – ר א

2

3

4 34. מדובר בהעברת זכות "בר רשות" במשק. ההסכם נחתם בשנת 2012, כאשר התביעה

5

הנוכחית הוגשה בחודש 7/21.

6

התיישנות

7 35. בהתייחס לטענת ההתיישנות אשר העלה הנתבע 2, בעניין תביעה הנוגעת לזכות "בר רשות"

8

נקבע ברמ"ש 4867-02-15 ד.ש. נ' ל.ה. (8.6.15) ביחס לתביעה לביטול מתנה בזכויות

9

בר רשות בנחלה, כי לצורך התיישנות, יש לסווג תביעה זו כתביעה במקרקעין, לאחר בחינת

10

אופי הסעד הנתבע וטיב הזכות הנתבעת. תביעה שנושאה זכויות בר רשות, גם אם אלה אינן

11

קנייניות, תוכר כתביעה במקרקעין, שכן קבלת התביעה עשויה להביא לשינוי במצב ההחזקה

12

במקרקעין.

13

14 36. גם במקרה הנדון עתרו התובעים לביטול המתנה שעניינה זכות בר רשות, אך היות שקבלת

15

התביעה עשויה להביא לשינוי מהותי בהחזקה במקרקעין, והם לא יוותרו עוד בידי הנתבע

16

באופן בלעדי, הרי שהתביעה במהותה ולצורך חוק ההתיישנות, היא תביעה הנוגעת לזכות

17

במקרקעין. מאחר שחלפו 9 שנים בלבד מן המועד בו נחתם ההסכם, אז נולדה לכל המוקדם

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1 עילת התביעה, ובהתאם להוראת סע' 5(2) לחוק ההתיישנות, תשי"ח – 1958, התביעה
2 טרם התיישנה.
3

4 דברי המנוחה בפני בית המשפט, מינוי האפוטרופוס ועמדתו בעניין ביטול המתנה

5
6 37. המשק, הניצב בלבו של הסכסוך המר המתנהל בין ילדי המנוחים מזה שנים ארוכות, עמד
7 גם במרכזן של התביעות אשר הגישה המנוחה, אמם של הצדדים, לפינוי ולתשלום דמי
8 שימוש נגד התובעות 4 ו-5 ונגד בעלה של התובעת 4, עוד בשנת 2009.
9 בחלוף מספר שנים, ובעוד הליכים אלה תלויים ועומדים בפני בית המשפט, נחתם בחודש
10 1/12 ההסכם נשוא הליך זה, בין המנוחה לבין הנתבע 2.

11
12 38. העובדה כי המנוחה הייתה צד להליכים, אפשרה לבית המשפט לשמוע אותה באופן ישיר,
13 וכך אמרה המנוחה לבית המשפט בדיון אשר התקיים ביום 24.6.12, בחלוף 6 חודשים
14 ממועד חתימת ההסכם:

15 "אני יודעת למה אני נמצאת כאן, אני כאן כי יש לי בעיה עם החתן, ש'. לפני כמה
16 חודשים הוא היכה את הבן שלי בשער. אני לא יודעת למה יש תביעות, על המכות ועל
17 הירושות. בינתיים את המשק העברתי לאחד הילדים לאלמוני. בינתיים נשארו
18 הילדים במשק. אני אפנה אותם בבוא הזמן. אני רוצה לפנות את ז' ואת ב'. ב' הרימה
19 כמה פעמים ידיים עלי, ועכשיו יש אחד בן ממשיך. אני רוצה שיהיה שלום בן כולם,
20 אני לא רוצה שהאחים יריבו. יש לי את ז' וב' במשק, אז כולם בפנים. אחד הילדים לקח
21 את המשק, אני חתמתי לו. הם עושים בלאגן. ב' לקחה את העגלה לזרוק עלי. גם
22 כשניסו לעשות שלום, זה לא הולך. פלוגי עזר לכולם וסידר אותם, מהכיס היה אומר

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 לב', חסר לך, קחי, למה כאילו כל זה לא היה. אני רוצה שלום, שלום אמיתי. אני מוכנה
- 2 שהם יהיו בתנאי שלא כל אחד ישלוט, המשק שלי ושל אלמוני. אני רוצה לסגור את
- 3 התיקים. אני רוצה את הילדים שלי, ואת הנכדים שלי, אבל צריך לכבד את אמא" (ראו
- 4 עמ' 4 שו' 11-20 לפרוטוקול הדיון מיום 24.6.12).
39. במועד זה הייתה המנוחה כשירה בהתאם לחוות דעת המומחה, אליה נתייחס בהמשך, היא
- 6 הצהירה כי העבירה את הזכויות במשק לנתבע, ולא גילתה רצון לחזור בה מן ההסכם.
40. המנוחה התייצבה שוב באולם בית המשפט בחלוף שנה וחצי, ובדיון שהתקיים ביום
- 8 23.12.13 אמרה כך:
- 9 "שלומי לא טוב, קשה לי. יש לי בעיות בלבד. אני חולה. אני לוקחת כדורים. אני לא
- 10 יודעת איזה יום היום. שמות ילדיי: פלוני, ז', י', מ' וממשיכה לומר את שמות הילדים.
- 11 אני אישה אלמנה. אני לא יודעת למה באתי לביהמ"ש. לפנות? אני רוצה לפנות. יש
- 12 בלאגן, אין שקט. יש משפטים. בחיים שלי חשבתי שאגיע לבימ"ש? אלמוני הוא בעל
- 13 המשק. אני רוצה לפנות אותן כדי שיהיה שקט. יש בעל הבית והוא יחליט, אני מחוץ
- 14 לתחום. אני רוצה שיהיה פינוי כדי שיהיה שקט. אני זוכרת שבאתי לעובדת סוציאלית.
- 15 אני לא רוצה לפנות את ז' אך יש בלאגן ומשפטים. אני זוכרת שהייתי אצל העובדת
- 16 סוציאלית. אני לא זוכרת מה אני מדברת, אני אישה בת 90 ויש לי עשרה ילדים. אני
- 17 לא ילדה קטנה. אני מבולבלת מאוד, לפעמים אני אומרת משהו אחר ואח"כ משהו אחר.
- 18 כולם הילדים שלי. אני אישה חולה. יש לי בעיות עם הלב, כל יום אני קונה כדורים.
- 19 אני לא כל כך בריאה, אני רוצה שיתנו לי לחיות. בגד ללבוש אין לי. אני לא בטוחה
- 20 ולא באמת יודעת מה אני רוצה. אני רוצה שיהיה שלום עם כולם שכאשר אלך לעולמי,
- 21 שיהיה שקט. נתתי לו את המשק מרצוני הטוב שיטפל בי. הוא אמר שלא אכפת לו

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק הייצוגי: 3_280508

- 1 שהבנות ישבו עוד שנה שנתיים. הילדים שלי לא רעים. פלוני עוזר לכולם, תמך בכולם.
- 2 הוא הלך להביא אותן מהרחוב. בעלי אמר שיהיו מלחמות. אני מתה על כל הילדים. הם
- 3 מהבטן שלי. אני רוצה שיתנו לי קצת לחיות. יש שקט במשק, אין בלאגן. הוא לא
- 4 יזרוק אותן. פלוני אמר לה תגורי פה. כולם הילדים שלי. אף אחד לא סבל כמו שאני
- 5 סבלתי בחיים שלי. יש לי בגד ללבוש ולחם לאכול, אני שקטה. שיגורו שם תקופה עד
- 6 שירצה ויבנה. אני חתמתי מרצוני שהמשק יהיה שלו" (ראו עמ' 24 ש' 15-31
- 7 לפרוטוקול הדיון מיום 23.12.13).
- 8
- 9 41. מדובר בדיון אליו התייצבה העו"ס הגב' קרן שני, אשר סיפרה לבית המשפט בחקירתה כי
- 10 המנוחה הגיעה למשרדה במחיצת התובעת 4 ומסרה לה כי אין ברצונה לפנות את בנותיה
- 11 מן המשק.
- 12
- 13 42. המנוחה העבירה בחודש 12/13 מסרים סותרים לעו"ס ולבית המשפט, וניכר היה כי היא
- 14 מתקשה לגבש דעה מוצקה בשאלה האם ברצונה לפנות את בנותיה ואת חתנה מן המשק
- 15 אם לאו. על כן, בדיון הבא, אשר התקיים ביום 9.1.14, הורה בית המשפט על מינוי
- 16 אפוטרופוס לדין למנוחה, על מנת שיבחן האם יש מקום להוסיף ולנהל את הליך הפינוי
- 17 בשמה של המנוחה.
- 18
- 19 43. עו"ד פולק מונה תחילה כאפוטרופוס לדין, ולאחר מכן כאפוטרופוס לגוף ולרכוש למנוחה,
- 20 והוא הודיע לבית המשפט כי אין בכוונתו לנהל את הליכי הפינוי ואת התביעה לדמי שימוש
- 21 בשמה של המנוחה. כאמור, הליך זה ניהל הנתבע 2, לאחר חתימת ההסכם ותיקון כתבי
- 22 התביעה בהתאם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 44. האפוטרופוס נדרש בין היתר לשאלת ביטול המתנה.
- 3 בעניין זה, ביקשו התובעים להסתמך על מכתבו של האפוטרופוס לעו"ד ממך ב"כ הנתבע
- 4 מיום 5.2.15, אשר צורף כנספח ד' לתצהיריהם, ובו נכתב כך:
- 5

1. הח"מ מונה כאפוטרופוס לרכוש החסויה ר.א.
2. הגב' טוענת כי יש לבטל את העברת הזכויות במשק ב XXX לבנה אלמוני הסענה היא כי החסויה ר.א. הוכרחה לחתום על המסמכים בניגוד לרצונה ובניגוד לסובתה, בעושה ושלא כדין.
3. פעולת העברת הזכויות לא הושלמה. מעבר לכך יש בהחזקת מסמכי אלמוני משום התחמקות מהחובה עילה לביטול המתנה.
4. בנסיבות אלו נבקש את אישורו של מר אלמוני לביטול העברת הזכויות כאמור.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק חיצוני: 3_280508

45. אולם, כחודש ימים לאחר מכן, במסגרת תגובה שהגיש ביום 4.3.15 כתב האפוטרופוס:

ביחס לעניין המתנה

4. החסויה ביקרה אצל הח"מ והביעה בעבר את עמדתה כי נתנה מרצונה החופשי את המשק כפי שנתנה. לאחר מספר ביקורים של החסויה אצל הח"מ נאמר לח"מ מאת החסויה כי המשק ניתן על ידה במתנה שלא מרצונה החופשי.

5. בנסיבות אלו פנה הח"מ במכתב לעו"ד ממן ב"כ הבן [REDACTED] ובטל את המתנה. התקבל מענה כי אין לעשות כן, בין היתר נוכח רצונה של החסויה במתנה. בעקיפין נודע לח"מ כי האם החסויה שוב משנה את עמדתה. עוד נודע לח"מ כי החסויה עשויה להיכנס שוב למצוקה בעקבות עניין המתנה של המשק.

6. גם אם היתה החסויה עומדת על דעתה באופן קבוע שהמתנה ניתנה ממנה שלא מרצון חופשי - עדיין על הח"מ לשקול שיקולים רחבים יותר של טובתה הרכושית של החסויה, טובתה האישית, הלתצים העתדיים שיופעלו כנגדה, מה התוצאה הכספית המיטבית ביותר שתיגרם לחסויה אם תתקבל התובענה והמתנה תבוטל וכיו"ב. שיקולים אלו הינם שיקולים רחבים ויסודיים שמתפקידו של האפוטרופוס לדין לשקול, בבואו לנקוט בהליכים משפטיים בעלי משמעות כבדה כמבוקש בבקשה זו.

7. בנסיבות אלו הגיע הח"מ למסקנה כי אין זה מטובתה האישית ו/או הכלכלית של החסויה להגיש תביעה לביטול המתנה.

3

4

5

6

7

8

46. דברים דומים מסר האפוטרופוס בדיון שהתקיים ביום 24.3.15:

"כתבתי לבית המשפט את עמדתי בנוגע להגשת הבקשה לביטול המתנה, זו לא טובתה

של החסויה, לא תצמח לה טובת הנאה כספית מן הזכיה בתביעה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 גם אם תבוטל המתנה, מצבה הכלכלי של החסויה ישאר ללא כל שינוי. היא לא תפיק
2 טובת הנאה כספית מן הנכס.
- 3 ניהול ההליך יערער את היציבות המשפחתית השברירית.
4 כתבתי שאין לי התנגדות שמי מן הילדים שמבקש לשמור על זכויות העזבון ינקוט
5 כעת בהליכים, זאת בתנאי שאם תצא טבת הנאה, החסויה תזכה בה, ואם יהיה חיוב –
6 ישאו בו התובעים.
- 7 אין מקום לערער את היציבות המשפחתית השוררת היום."
8 (כך במקור, א.ג. עמ' 39 שו' 5-12 לפרוטוקול הדיון מיום 24.3.15).
- 9
10 47. האפוטרופוס נחקר בפני בית המשפט במסגרת ההליך הנוכחי לביטול המתנה. את מרבית
11 הפרטים לא זכר, אולם כאשר נשאל בעניין ביטול המתנה השיב:
12 "לא הגשתי למיטב זכרוני. להיפך הגשתי הליך שלא אצטרך להגיש הליך של ביטול.
13 מה שכתבתי כתבתי במכתב ואין לי מעבר לזה מה להוסיף " (עמ' 26 שו' 16-17).
14
15 48. התובעת 1 התייחסה לכך בחקירתה:
16 "ש. מעבר לעילת הביטול ששלח, למכתב שבו טען עורך דין פולק שהוא רוצה לבטל
17 את הסכם המתנה, האם יש הודעה אחרת, רשמית, שהסכם המתנה מבוטל?
18 ת. לא שזכור לי" (עמ' 57 שו' 22-25 לפרוטוקול המתומלל מיום 18.3.25).
19
20 49. אמור מעתה:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1 האפוטרופוס שלח מכתב אודות ביטול המתנה ביום 5.2.15, וביקש לקבל את אישור הנתבע
2 לביטול המתנה. הנתבע 2 לא נתן את אישורו לכך, ואף הבהיר מדוע אין לבטל את המתנה.
3 על כן, חזר בו האפוטרופוס, בין היתר לאחר שהמנוחה שינתה את דעתה שוב ושוב בעניין
4 המתנה. האפוטרופוס הבהיר כי המתנה לא בוטלה בעקבות מכתבו זה, ואף סבר כי אין מקום
5 לעתור בתביעה לביטול המתנה בשמה של המנוחה.
6 על כן, דין הטענה לפיה ההסכם בוטל בידי האפוטרופוס – להידחות מכל וכל.
7

התובעים עתרו בעבר לביטול המתנה

8
9 50. האפוטרופוס הותיר לפתחם של ילדי המנוחה את השאלה האם יש מקום להגשת תביעה על
10 ידם בעניין ביטול המתנה (וראו דבריו בסע' 46 לעיל), ואכן, התובעים 3 ו-4 הגישו ביום
11 30.11.15 תביעה לביטול המתנה. התביעה הוגשה נגד הנתבע 2 בהליך זה ונגד המנוחה.
12

13 51. במסגרת התביעה, מונה ביום 23.6.16 המומחה, הד"ר דרומר, למתן חוות דעת בעניין
14 כשרות המנוחה להענקת המתנה. בחוות דעתו מיום 1.12.16 כתב המומחה כי על פי החומר
15 הרפואי אשר הוגש לו, אין עדות לכך שבמועד חתימת ההסכם סבלה המנוחה מדמנציה אשר
16 פגעה ביכולתה השכלית והתפקודית.
17

18 52. בעקבות חוות הדעת, ביקשו התובעים למחוק את התביעה, ופסק הדין למחיקת התביעה
19 ניתן בהתאם ביום 19.1.17.
20

21 עו"ד בן דוד, מי שייצג את התובעת 4 ואת בעלה במסגרת ההליך אף הצהיר בפני בית
22 המשפט בדיון שהתקיים 23.12.13:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

3

עו"ד בן דוד:

4

הבנת ו' ש' בעלה, מצהירים בזאת כי הם לא יפנו בשום הליך להצהיר על ביטול ההתחייבות של המתנה ולהם, ככל שמדובר בהם אין עניין בזה ואין כל טענה. אם היה להם, היו מגישים את זה כבר לפני שנה.

6

7

3

53. אין חולק, כי מחיקת התביעה לא יצרה מעשה בית דין, אך מאחר שההסכם עמד בעינו,

5

ובפני בית המשפט הוסיפו להתנהל הליכים בעניין פינוי המשק, היוותה הענקה זו בסיס

6

לפסק הדין בעניין פינוי המשק, אשר ניתן ביום 31.8.17, שהרי הנתבע 2 הוא שעתר לפינוי

7

התובעות 5,4 ובעלה של התובעת 4 מן המשק, ואת המעמד להגיש את התביעה נגדם קנה

8

בעקבות חתימת ההסכם.

9

התובעת 4 הגישה את התביעה לביטול ההסכם, בניגוד להצהרת בא כוחה אשר הובאה לעיל.

10

11

פסק הדין לפינוי המשק

54. בפסק הדין מיום 31.8.17 נקבע, כי על התובעות 5,4, ועל בעלה של התובעת 4 לפנות את

13

המשק בתוך 5 חודשים מיום מתן פסק הדין. הם ערערו על פסק הדין, ובדיון שהתקיים

14

ביום 28.11.18 הוסכם לקבל את הצעת ערכאת הערעור כי צו הפינוי ייכנס לתוקף שנה

15

לאחר אריכות ימיה של המנוחה. בדיון לא עלתה מפי התובעות 4 ו-5 כל טענה ביחס

16

לתוקפו של ההסכם.

17

55. כאן המקום לפנות לעקרונות היסוד, הם "עשרת הדיברות" של תקנות סדר הדין האזרחי,

19

תשע"ט – 2018, הקובעות בתקנה 4: "לא יעשה בעל דין או בא כוחו שימוש לרעה

20

בהליכי משפט..".

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 56. נראה כי תקנה זו לא הייתה נר לרגלי התובעות 4 ו-5, אשר הסכימו במסגרת הדיון בערעור
- 3 על פסק הדין להותיר את פסק הדין על כנו, על כל קביעותיו, קיבלו מן הנתבע דחייה בפניוין
- 4 מן המשק, מתוך הבנה כי הפינוי אכן יבוצע על פי ההסכמה בין הצדדים, אך הגישו את
- 5 התביעה הנדונה ביחד עם התובעים האחרים רק בחלוף למעלה משנתיים מאז פטירתה של
- 6 המנוחה, ובה ביקשו לערער על תוקפו של ההסכם. התובעות 4 ו-5 הסתירו מן הנתבע את
- 7 כוונתן לעתור לביטול ההסכם, השיגו דחייה בת שנה וחצי של מועד הפינוי, דחיה הנמשכת
- 8 עד היום, ורק אז עתרו לביטול ההסכם.
- 9 כאשר נשאלה התובעת 5 מדוע לא הוגשה התביעה לביטול ההסכם בחייה של המנוחה
- 10 השיבה: "לא חשבנו על זה" (ראו פרוטוקול הדיון מיום 18.3.25, החלק המתומלל, בעמ' 3
- 11 שורה 4), אלא שתשובה זו אינה עולה בקנה אחד עם התנהלות התובעים, כפי שפורטה
- 12 לעיל.
- 13
- 14
- 15 57. זאת ועוד, אחת מטענות התובעים נגד ההסכם היא, כי מדובר במתנה שלא הושלמה, שכן
- 16 המשק טרם נרשם על שמו של הנתבע 2. גם בעניין זה מדובר בטענה הנגועה בחוסר תום
- 17 לב, שכן בשעה שהתובעים המתגוררים במשק נמנעים מפינוי המבנים אשר בנו ללא היתר,
- 18 הנתבע 2 אינו יכול לפעול להריסת המבנים ולהשלים את העברת הזכויות במשק על שמו.
- 19
- 20 58. מדובר בחוסר תום לב כפול, הנזקף לחובתם של התובעים בכלל, ושל התובעות 4 ו-5 על
- 21 אחת כמה וכמה. בכל הנוגע לתובעות 4 ו-5, די בו לטעמי על מנת להביא לדחיית תביעתן.
- 22

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

כשרות המנוחה להעניק את המתנה לנתבע 2

- 1
2 59. אף שמדובר בעובדה המוסכמת על הצדדים, אשר אינם חלוקים על כך שהמנוחה אכן הייתה
3 כשירה להעניק את המתנה לנתבע 2, מצאתי להדגיש כי המומחה חיווה דעתו עוד בהליך
4 הקודם לביטול המתנה כי המנוחה יכולה הייתה לחתום על גבי ההסכם, כפי שהובא לעיל.
5
6 60. בחוות דעתו מיום 3.11.22, שניתנה במסגרת ההליכים נשוא פסק דין זה, קבע המומחה
7 שנית כי "לדעתי בזמן שהעניקה את המתנה הייתה כשירה לכך מבחינה קוגניטיבית".
8
9 61. המומחה אישר את הדברים בחקירתו בפני בית המשפט ביום 17.3.25:
10 "ב-2012 לגבי המתנה לא היתה שום עדות שבאותו זמן היא לא היתה כשירה מבחינה
11 קוגניטיבית. לעומת זאת כמה זמן לאחר מכן במשך השנים כן רואים שמתפתחת
12 התנהגות שהיא סובלת מדמנציה" (עמ' 33 שו' 25-27).
13
14 62. אשר על כן, אין ספק כי מן הבחינה הקוגניטיבית, הייתה המנוחה כשירה לחתום על ההסכם
15 במועד בו נחתם.
16

פגמים בכריתת הסכם המתנה

- 17
18 63. סעיף 6 לחוק המתנה קובע כדלקמן:
19 "בעלות בדבר-המתנה עוברת למקבל במסירת הדבר לידו, או במסירת מסמך
20 לידו המזכה אותו לקבלו, ואם היה הדבר ברשות המקבל - בהודעת הנותן
21 למקבל על המתנה; והכל כשאין בדין אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון".
22

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 מקום שבפנינו עסקת מתנה במקרקעין, חלה הוראת סעיף 7 לחוק המקרקעין, תשכ"ט –
2 1969 (להלן: "חוק המקרקעין") לפיה:
3 "א) עסקה במקרקעין טעונה רישום; העסקה נגמרת ברישום, ורואים את
4 השעה שבה אישר הרשם את העסקה לרישום כשעת הרישום.
5 ב) עסקה שלא נגמרה ברישום רואים אותה כהתחייבות לעשות עסקה".
6
7 64. אשר על כן, עסקת מתנה במקרקעין תושלם ותסתיים עם רישום הבעלות במרשם המקרקעין
8 על שמו של מקבל המתנה. בהיעדר רישום, אין מדובר אלא בהתחייבות למתן מתנה. בעוד
9 שמתנה שהושלמה הינה בלתי הדירה, בכפוף לטענה אודות פגמים ברצון, הרי כאשר עסקינן
10 בהתחייבות להענקת מתנה, רשאי המעניק לחזור בו מהתחייבותו, במידה והתקיימו התנאים
11 הקבועים בסעיפים 5(ב), (ג) לחוק המתנה.
12
13 בהתאם, קובעים סעיפים 5(ב), (ג) לחוק המתנה כי:
14 "ב) כל עוד מקבל המתנה לא שינה את מצבו בהסתמך על ההתחייבות, רשאי
15 הנותן לחזור בו ממנה, זולת אם ויתר בכתב על רשות זו;
16 ג) מלבד האמור בסעיף קטן (ב), רשאי הנותן לחזור בו מהתחייבותו אם היתה
17 החזרה מוצדקת בהתנהגות מחפירה של מקבל המתנה כלפי הנותן או כלפי
18 בן-משפחתו או בהרעה ניכרת שחלה במצבו הכלכלי של הנותן".
19
20 65. מדובר במתנה אשר עניינה זכות בר רשות, זכות זו אינה רשומה על שם הנתבע, ואף לא
21 ניתנה הסכמת רמ"י לכך (ראו נספח 12 לתצהירו של הנתבע). כאשר טרם ניתנה הסכמת
22 רמ"י להעברת הזכויות, נקבע כי מצויים אנו בשלב ההתחייבות ליתן מתנה, ואין מדובר
23 במתנה שהושלמה (ראו בע"מ 445-05 איזמן נ' מחלב (2.8.06)).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

2 66. בנקודה זו נוסף, כי ב- ע"א 3727/99 אוניברסיטת בן גוריון בנגב נ' עו"ד דן בן בסט

3 (2.2.02) נאמר כי הזכות לחזרה ממתנה הינה זכות אישית, של נותן המתנה, והיא אינה

4 עוברת ליורשיו:

5 "לא למותר לציין כי אף על פי שהמתחייב לתת מתנה רשאי לחזור בו

6 מהתחייבותו בתנאים מסוימים, כקבוע בחוק המתנה, המדובר הוא בזכות

7 אישית המוקנה למתחייב בלבד; ולאחר מותו היא איננה עוברת לעיזבונו או

8 ליורשיו (ע"א 11/75 פ"ד ל' (1) 633, 643). לפיכך, אין היורשים או מנהל

9 העיזבון בענייננו רשאים להפעיל את כוח החזרה שהיה בידי המנוחה".

10

11 67. המנוחה לא ביקשה לבטל את התחייבותה בחייה, ואף האפוטרופוס לא ביקש להורות על

12 ביטול המתנה, כך שהתובעים אינם רשאים לחזור בשמה של המנוחה מן ההתחייבות ליתן

13 את המתנה.

14

15 68. התובעים נותרו אפוא כשבפיהם טענות לפגמים אשר נפלו בכריתת ההסכם.

16

17 69. בעמ"ש (מחוזי תל אביב-יפו) 34790-10-20 ג' ל' נ' ס' ל' (10.6.2021) נקבע כך:

18 "אכן, בהיות המתנה חוזה חד צדדי, ובפרט כאשר המדובר במתנה במקרקעין חייבת

19 להיות הבדיקה לגבי גמירת דעתו של הנותן קפדנית במיוחד... טיבן של מתנות שהן

20 ניתנות בשעה שקיימת קרבה וחיבה בין המעניק למקבל (ע"א 343/87 המוזכר לעיל

21 בעמ' 157, 165). הקירבה האמורה יוצרת חזקה – כאשר המדובר ביחסי משפחה –

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 ולפיה, העברה ללא תמורה נעשית מתוך כוונה להעניק למקבל את הנכס במתנה ((ע"א
2 3829/91 אבינועם וואלס נ' נחמה גת (טרם פורסם) [פורסם בנבו]. חזקת הכוונה,
3 המונחת ביסודה של המתנה, מבוססת על נסיון החיים ומשתנה בהתאם לנסיבותיו
4 המיוחדות של כל מקרה. פועלה של החזקה בכך שהיא משיתה את הנטל לסתירתה
5 ממקבל המתנה לטוען לבטלותה. נטל זה, אין להרימו בהטלת דופי גרידא, אלא יש
6 להראות כי בנסיבותיו של העניין, הקניית המתנה משוללת כל הגיון".
7
8 70. הסכם מתנה הוא חוזה אשר חלים עליו דיני החוזים, כל עוד לא קיימת בחוק המתנה תשכ"ח
9 1968- (להלן: "חוק המתנה") הוראה, שאינה עולה בקנה אחד עם דיני החוזים הכלליים
10 (ע"א 3601/96 בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי_11.6.98)).
11
12 71. כפיה - בסע' 17(א) לחוק החוזים נקבע, כי "מי שהתקשר בחוזה עקב כפיה שכפה עליו
13 הצד השני או אחר מטעמו, בכוח או באיום, רשאי לבטל את החוזה".
14
15 בתמ"ש (משפחה תל אביב-יפו) 63342/98 א. ל. נ' א. א. (25.4.04) נאמר:
16 "הפרשנות לביטוי כפיה בסעיף 17 לחוק החוזים, הינה רחבה וכוללת כל פגיעה בגופו
17 של אדם, בנכסיו, בחירותו ובמעמדו החברתי או הכלכלי כדי לאלצו להתקשר בחוזה.
18 (ראה שלו לעיל בעמ' 233). המקרה הקל והראשוני לכפיה הוא מקרה הכפיה באלימות
19 או איום באלימות... "כדי להקנות לצד שהתקשר בהסכם לבטל אותו. על פי ס' 17 לחוק
20 החוזים צריך שהכפיה תופעל על ידי הצד השני להתקשרות או אחר מטעמו וכי הכפיה
21 היא שהביאה - בבחינת קשר סיבתי - להתקשרות".

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק הייצוגי: 3_280508

1
2 72. בכל הנוגע לעילת העושה, זו מעוגנת בסע' 18 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג – 1973
3 (להלן: "חוק החוזים"), ולפיה "מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או
4 אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי
5 החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

6
7 כאן, יש להוכיח קיומם של שלושה יסודות מצטברים:
8 א. מצבו של העשוק (מצוקה, חולשה שכלית או גופנית או חוסר ניסיון).
9 ב. התנהגות של העושה (ניצול מצבו של המתקשר)
10 ג. תנאי החוזה שנוצר כתוצאה מהניצול גרועים במידה בלתי סבירה מהמקובל.
11 יסודות עילת העושה שלובים זה בזה, כך, שכל שאחד מן התנאים יוכח בעוצמה גבוהה
12 יותר, כך יקטן הצורך בהוכחת היסודות האחרים (ראו: ע"א 3156/98 בן ישי נ' ויינגרטן
13 (30.12.99)).

14
15 73. בכל הנוגע לקיומה של השפעה בלתי הוגנת בכריתת הסכם מתנה, בה"פ (מחוזי ב"ש)
16 55293-05-20 ליאוניד מלמוד נ' שני בלאו (12.1.2022) נאמר: "בהלכה הפסוקה
17 נקבעו מבחני עזר להוכחת קיומה של תלות – מבחן העצמאות; מבחן הסיוע; מבחן
18 קשרי המזכה עם אחרים; מבחן נסיבות עריכת המסמך המזכה (דנ"א 1516/95 רינה
19 מרום נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד בב(2) 813 (ניתן ביום 22.6.1998)).".

20
21 74. כעת, נפנה לבחון האם אכן נפלו פגמים בכריתת ההסכם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 עו"ד ממון, ב"כ הנתבעים, ומי שערך את הסכם המתנה נחקר בפי בית המשפט. הוא התייחס
- 3 לתוכן ההסכם וליכולתה של המנוחה להבינו:
- 4 "אני חושב שמתוך ההסכם מבינים שלא מדובר בתצהיר העברה סטנדרטי, אני לא כמו
- 5 עורך דין. אני ליוויתי את התצהיר מתנה וקבלה והסכם מפורט שהוא בטח לא משרת
- 6 רק את האינטרסים של המקבל. לאמא היה רצון מסוים להגן על שלושה מילדיה שהיו
- 7 לא מסודרים. הכי סמכה על אלמוני, זה היה הרצון. זו זכותה, לא מתווכח על זה.
- 8 ווידאתי שזה רצונה ווידאתי את הרצון בהסכם. ראיתי עכשיו שתועד בהסכם שהיתה
- 9 נוכחות של אלמוני" (עמ' 40 שו' 21-25).
- 10
- 11 עו"ד ממון סבר כי ההסכם השתלב בהליכים אשר ניהלה המנוחה נגד בנותיה באותה עת:
- 12 "בוא נעשה סדר. עובר לעריכת הסכם המתנה החלו ההליכים של הפינוי, ידעתי. האמא
- 13 הביעה את רצונה לסלק את הבנות להבדיל שרצתה להחריג את פ', ידעה לעשות את
- 14 זה בצורה מפורשת בתוך ההסכם. שרצתה להחריג את ינ' עשתה את זה באופן מפורש
- 15 בהסכם. אני ווידאתי את זה בהסכם מפורט שם האמא הביעה את רצונה. הרצון קיבל
- 16 את זה באופן אובייקטיבי בהליכים לפני הסכם המתנה. לכן הדבר הזה נשמע לי מאוד
- 17 הגיוני". (עמ' 41 שו' 12-16).
- 18
- 19 הוא טען שוב ושוב כי ההסכם שיקף באופן מלא את רצונה של המנוחה (עמ' 43 שו' 3 וכן
- 20 עמ' 43 שו' 9-10).
- 21

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 מדבריו של עו"ד ממן עולה אפוא, כי ההסכם היווה נדבך אחד אך לא בלעדי במימוש רצונה
2 של המנוחה במועד החתימה, אז ביקשה לפנות את התובעות 4 ו-5 מן המשק, להגן על
3 זכויותיהם של ילדיה, ינ' והתובע 2, תוך העברת המשק לבן אחד, הוא הנתבע 2, במטרה
4 לזכות בשקט לו ייחלה ובהפוגה בסכסוכים בין ילדיה.
5
6 75. התובע 2 העיד בפני בית המשפט זמן קצר טרם שהלך לעולמו. נקדים ונאמר, כי משהניח
7 התובע 2 את גרסתו לאירועים בפני בית המשפט, יש לבחון את דבריו באופן ענייני, מבלי
8 לפגוע חלילה בכבודו של המת.
9
10 התובע 2 העיד כי "חצה את הקווים" וכי אם בעבר תמך בעמדת הנתבעים, הרי שלעת הגשת
11 התביעה, וממילא גם במסגרת עדותו, סבור היה כי יש להורות על ביטול ההסכם, בהתאם
12 לעתירת יתר התובעים.
13 לטענתו, כאשר החלו הדיונים בפני בית המשפט, "ואני לא הייתי בצד של הבנות אז. אז
14 היינו משגעים את האמא לפנות את הבנות" (עמ' 48 שו' 12-13).
15 וכן: "אנחנו הסתנו אותה נגד הבנות" (עמ' 48 שו' 23).
16 הוא טען כי "אמא שלי יש לה פחד מהבנים, לא יודע למה" (עמ' 50 שו' 2) הכחיש כי
17 מי מהבנים היכה אותה (עמ' 50 שו' 7-8), אולם טען כי המנוחה פחדה מן הנתבע 1 (שם).
18
19 לטענתו:
20 "כל מילה של אמא בא ממני" (עמ' 50 שו' 15), בהתייחס לדברי המנוחה לבית המשפט.
21 וכן:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 "האמא לא רצתה להעביר לאף אחד, רצתה שיהיה לכולם. רק לי היא רצתה ואני
- 2 וויתרתי" (כך במקור, א.ג. עמ' 52 שו' 13).
- 3 התובע 2 הוסיף, כי המנוחה לא הייתה מרוצה מהעברת המשק, מיד לאחר חתימת ההסכם
- 4 (עמ' 55 שו' 35-33).
- 5
- 6 76. עו"ד ממן התייחס בעדותו לשינוי שחל בעמדתו של התובע 2 ביחס לסכסוך, והבהיר כי
- 7 הוא מתקשה לקבל את עדותו של מי שהודה ששיקר (עמ' 41 שו' 25-26).
- 8
- 9 77. התובע 2 הגיש לתיק בית המשפט בהליך הקודם לביטול המתנה תצהיר מיום 17.12.15
- 10 (נספח 13 לתצהיר הנתבע) בו טען כך:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

3. ידוע לי מידיעה אישית כי אמי ביקשה להעביר את הזכויות במשק מס' 6 מושב בית עריף לידי אחי [אלמוני].
4. גם כשאבי היה בין החיים, לא אחת הוא ביקש מאמי להעביר את הזכויות במשק לידי [אלמוני] וכי יוסדר עניין מגוריו של [אלמוני]. אחת במשק כשהוא ביקש לסמוך בעניין זה על [אלמוני].
5. זה היה רצונו הגלוי של אבי ז"ל. האמור היה גלוי וידוע לכל בני המשפחה.
6. אמי ביקשה לכבד את רצונו של אבי בעניין זה, מה גם שזה היה רצונה של אמי.
7. בעצה אחת בין אמי, אחי [אלמוני] וכמו גם ביחד איתי, הוסכם כי על אף רצונה של אמי להעביר את המשק לידי [אלמוני] וזאת במתנה וללא תמורה, יישמרו זכויות האחים [אלמוני] וזכויותי במשק ובהתאם להסכמות להם הגענו ואשר קיבלו ביטוי בהסכם המתנה.
8. כל הגורמים במשפחה ידעו על רצונה של אמי להעביר [אלמוני] את הזכויות במשק במתנה וללא תמורה ואמי אף ביטאה את רצונה זה בפני בית המשפט במספר הזדמנויות.
9. בזמן אמת, קרי בעת שאמי העבירה את הזכויות במשק והיתה איתנה בדעתה, אף אחד, לרבות התובעים לא ערער על רצונה זה של אמי.
10. ככל הידוע לי גם לבית המשפט הנכבד דווח לא פעם בכתבי הטענות על דבר ביצוע העסקה וכאמור אף אחד מהתובעים ובעיקר התובעת 1 לא ערערה על כך.
11. התובעים מצאו שעת כושר לנסות ולערער על ההחלטה של אמי ולהגיש תביעתם רק לאחר פגיעה בכשרות אמי ויכולתה לעמוד אחר החלטותיה.
12. בעת ביצוע העברת הזכויות אמי היתה כשירה להחליט ולהעביר את הזכויות במשק וככל הידוע לי גם קיבלה אישור לכך וכמו גם ביטאה רצונה זה לא אחת בפני השופטות למולם תעידה.
13. זאת ועוד, גם לאחר תקופה ארוכה ועל אף שהיתה ירידת מה קוגנטיבית ביכולתה של אמי, הרי היא ביטאה את רצונה הגלוי בפני, לרבות בתחילת שנה זו (2015) ואני אף ביקשתי מאחיני להקליט והסריט פעם אחת את השיחה עם אמי ואף העברתי את הקלטת לידי אחי [אלמוני] שכן שמעתי את אחיותי מדברות על כך שלאחר שאמי תהיה לא כשירה או ח"ח תלך לעולמה, הן תפעלנה במטרה לבטל את רצונה של אמי כאמור.
14. מאז ומעולם היה חלל שהסתדר כמעט עם כולם מלבד בת חן וזאת מאחר ועם [אלמוני] אף אחד לא הסתדר. [אלמוני] אף היה בקשר טוב עם התובעים.
15. מאז קיבל [אלמוני] את המשק הוא הסדיר בו את כל החובות והשקיע רבות במשק ובפיתוחו בהיקף שהסתכם בעשרות רבות של אלפי שקלים.

1

2 בהליך הקודם לביטול המתנה, היה התובע 2 נחרץ בדעתו כי רצונה של המנוחה היה להעביר

3 את המשק לנתבע 2, ואלו בהליך הנוכחי טען טענות הפוכות והבהיר כי שיקר לבית המשפט

4 בהליך הקודם. התנהלות זו פוגעת קשות במהימנותו של התובע 2, כך שאין בטענותיו

5 בהליך שבנדון כדי לסייע לתובעים בהוכחת תביעתם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

2

78. הנתבע 2 התייחס לדברים ואמר:

3

"פ' משקר, ולא היה מעולם שרקמנו משהו לבנות" (עמ' 123 שו' 9 לפרוטוקול

4

המתומלל).

5

6

היטיב לסכם את הדברים עו"ד ממך בעדותו:

7

"אתה אומר על עד שהוא שקרן ועכשיו אתה אומר שהוא דובר אמת. חזק מאד" (עמ'

8

42 שו' 20).

9

79. התובעת 5 טענה בחקירתה כי הטענה היחידה העומדת ביסוד התביעה נוגעת להודעת

הביטול ששלח האפוטרופוס (ראו עמ' 60 שו' 26-27), ובהמשך טענה כי עילות התביעה

הנוספות הן "אלימות ועושיק" (עמ' 60 שו' 32), אך כאשר נשאלה אודות איומים שהופנו

כלפי המנוחה השיבה "לא ראיתי" (עמ' 61 שו' 14).

לטענתה, הכפייה באה ידי ביטוי בהקלטה שהקליטו היא והנתבעות 4 ו-6:

"שמו מכשיר הקלטה בבית אמא באיזשהו שלב ושמענו את פלוני צועק על אמא בגללך

הסתבכתי את תעשי עכשיו בדיוק מה שאני אגיד לך כשהיא היתה צריכה ללכת לבית

המשפט והיא לא רצתה. לשאלת בית המשפט לא זוכרת מתי" (עמ' 61 שו' 16-18).

ברי, כי אין מדובר במועד חתימת ההסכם, והטענה כלל אינה רלבנטית לענייננו.

19

80. גם הטענה לפיה איים הנתבע 2 על המנוחה לבל תצא מן הבית ותימצא בקשר עם התובעת

4 ו-5, הועלתה באופן כללי (עמ' 4 שו' 37 עד עמ' 5 שו' 1 לפרוטוקול המתומלל מיום

22

18.3.25).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 טענת העושהק התייחסה, לטענת התובעת 5, לתקופה בה מונה למנוחה אפוטרופוס (עמ' 61
- 2 שו' 28 לפרוטוקול המתומלל).
- 3 התובעת 5 הוסיפה, כי חרף האמור בתצהירה "אני לא ראיתי שאימא חוותה מכות, אבל
- 4 קללות כן" (עמ' 14 שו' 20 לפרוטוקול המתומלל).
- 5
- 6 ועוד טענה התובעת 5:
- 7 "ש. את כתבת בסעיף 3 שכפו עליה לחתום באיומים או בכוח, כשהיא הלכה לחתום
- 8 החזיקו אותה חזק או נתנו לה מכות?
- 9 ת. אלמוני קיבל התקף לב ופלוני הגיע לאמא עם השכנה, תפס אותה באוטו, אמר
- 10 לה לעלות מהר לאוטו ואמר לה שבגללה אלמוני במצב כזה, זה סוג של אלימות,
- 11 כשלקחו אותה לעו' ממך, אמרו לה שפלוני רוצה אותה ומחזה לה, פלוני גרם
- 12 לזה שהיא לא תהיה איתנו בקשר והוא יעשה בה כרצונו.
- 13 ש. כשהיא עלתה למשרד של עו"ד ממך חטפו אותה בכוח?
- 14 ת. כמו שה לטבה, היא עשתה מה שאמר לה וכל הזמן פחדה, כל הזמן פלוני
- 15 פלוני". (עמ' 62 שו' 8-13)
- 16
- 17 לטענת התובעת 5, חוסר הסבירות בה נגוע ההסכם מתבטא בכך ש"להורים שלי יש 10
- 18 ילדים. אף הורה לא רוצה לנשל ילד מהירושה שלו" (עמ' 63 שו' 1), והעושהק הוא עושהק
- 19 שלה ושל יתר אחיה (עמ' 6 שו' 22-25 לפרוטוקול המתומלל).
- 20
- 21 81. התובעת 4 הודתה בחקירתה כי לא שמעה את הנתבע מאיים על המנוחה בתקופה הרלבנטית
- 22 לחתימת ההסכם (עמ' 20 שו' 9, עמ' 25 שו' לפרוטוקול המתומלל 19). לדבריה, הנתבע

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 2 הפעיל כוח על המנוחה בשנת 2008, 4 שנים טרם חתימת ההסכם (עמ' 25 שו' 32
- 2 לפרוטוקול המתומלל), ולא בעניין ההסכם.
- 3
- 4 התובעת 4 הודתה, כי "אין לי הוכחה ממש" לכך שהופעל כוח על המנוחה על מנת שתחתום
- 5 על ההסכם (עמ' 28 שו' 11 לפרוטוקול המתומלל), ואף שנשאלה שוב ושוב, לא עלה בידה
- 6 לפרט מהו האיום שהופעל על המנוחה טרם החתימה על ההסכם (עמ' 29 שו' 6-10, 33 -
- 7 26 לפרוטוקול המתומלל).
- 8
- 9 לטענת התובעת 4, המליץ האפוטרופוס שלא לפעול בעניין המתנה או הצוואה:
- 10 "לא הגשנו, לא על המתנה ולא על הצוואה, כי עורך הדין פולק אמר לנו לשבת בשקט"
- 11 (עמ' 31 שו' 11-12 לפרוטוקול המתומלל).
- 12 לגרסתה, כי למחרת היום בו נשלח מכתבו של האפוטרופוס לעו"ד ממון, התנפלו הנתבעים
- 13 על המנוחה (עמ' 31 שו' 34-36 לפרוטוקול המתומלל), כך שהאפוטרופוס אמר כי הוא
- 14 ביקש שקט עבור המנוחה ועל כן המליץ שלא לנקוט בהליך לביטול המתנה (עמ' 31 שו'
- 15 29-30 לפרוטוקול המתומלל), לא נמצא זכר בדבריו של האפוטרופוס בעדותו, בפניותיו
- 16 באותה העת לבית המשפט או בדברי התובעים האחרים.
- 17
- 18 82. התובעת 1 נשאלה אף היא אודות איומים מצד הנתבעים על המנוחה:
- 19 "אני מבקש שתגידי לי על איזה איומים את מכירה שאלמוני איים על אימא באופן
- 20 אישי?
- 21 העדה, גב' י': את אלמוני, לא.
- 22 עו"ד בוטון: אלמוני, לא.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 העדה, גב' י': אבל פלוני, כאילו, היא סמכה עליו. והיא לא הייתה עושה צעד בלי שהוא
- 2 יאשר לה את זה. ואני יכולה גם להזכיר את אח שלה, של', זכרו לברכה, שהם היו
- 3 פשוט ביחד.
- 4 עו"ד בוטון: לפי ההבנה שלי, כשמישהו סומך על מישהו, ועושה מה שהוא מבקש
- 5 ממנו, זה לא נקרא איום.
- 6 העדה, גב' י': זה נקרא.
- 7 עו"ד בוטון: זה נקרא איום בעיניך?
- 8 העדה, גב' י': כן". (עמ' 58 שו' 11-20 לפרוטוקול המתומלל).
- 9
- 10 וכן:
- 11 "עו"ד בוטון: איזו פעולת כפייה עשה אלמוני כדי שאימא שלך תחתום על
- 12 המתנה? על הסכם המתנה?
- 13 העדה, גב' י': אני לא יכולה להגיד לך כי זה, לא ראיתי את זה".
- 14 (עמ' 59 שו' 12-14 לפרוטוקול המתומלל).
- 15
- 16 ועוד העידה:
- 17 "עו"ד בוטון: או-קיי. אז מה את אומרת? שהמתנה הזו נחתמה בלחץ? מישהו
- 18 הכריח את אימא לתת על זה?
- 19 העדה, גב' י': כן, כן.
- 20 עו"ד בוטון: מי הכריח אותה לתת?
- 21 העדה, גב' י': אלמוני.
- 22 עו"ד בוטון: אלמוני הכריח אותה?

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק הייצוגי: 3_280508

- 1 העדה, גב' י': או פלוני. אני לא הייתי במצב הזה ש-, מי נכנס למי קודם,
2 כן? אבל הופעל כוח.
3 עו"ד בוטון: איך, את ראית, איזה כוח הופעל? תארי לי,
4 העדה, גב' י': אני קיבלתי אינפורמציה מהאחיות שלי". (עמ' 65 שו' 24-33 לפרוטוקול
5 המתומלל).
6
7 התובעת 1 גם אישרה כי הסכם המתנה לא הרע את מצבה של המנוחה (עמ' 60 שו' 38
8 עד עמ' 61 שו' 1 לפרוטוקול המתומלל).
9
10 83. בנוסף לחוסר המהימנות בדברי התובע 2, כפי שפורט לעיל, גם בדברי התובעות האחרות
11 לא היה כדי להוכיח כי ההסכם נכפה על המנוחה ונחתם כתוצאה מכפייה מצדו של הנתבע
12 2, או מצד גורם אחר. הן הפריחו טענות בלתי מבוססות לחלל האוויר, וטענות כל אחת מהן
13 לא תאמו את טענותיהן של האחרות.
14
15 84. הנתבע 1 תיאר את הרקע לחתימת ההסכם:
16 "העד, מר פלוני: תקשיב, אימא שלי פנתה וביקשה שאני אעזור לה בלטיפול
17 בהעברת המשק לאלמוני. וכבן הגדול שלה אני הכוונתי אותה, והיות וירון מטפל
18 בנושא משקים, אני הפניתי אותה אליו ושם התנהל כל הנושא של ההעברה.
19 עו"ד פיק: למה שאימא שלך תרצה את אלמוני? וכל השאר, 9? 9 לא? הלוא, לפני
20 רגע אמרת שכשזה היה רק לבנות אמרת לאימא שלך שזה לא הגיוני. ואני שואל
21 אותך, האם זה נשמע לך מאוד הגיוני שאלמוני מקבל את כל המשק וכל ה-9
22 האחרים לא מקבלים שום דבר?

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 העד, מר פלוני: תראה, משק מעבירים רק לבן-אדם אחד
- 2 עו"ד פיק: לא, אני שואל, יכולים להעביר בירושה, למכור, לחלק את הכסף.
- 3 העד, מר פלוני: אז היא החליטה את מה שהיא החליטה, והסיבה היחידה
- 4 שהיא החליטה לעשות את זה, זה בגלל שיש לנו אח, ה-9 במספר, שהוא נמצא עם
- 5 מוגבלויות, פיזית, כלכלית, נפשית, והכל. והיא רצתה לשמור עליו שיהיה לו איפה
- 6 לחיות.
- 7 עו"ד פיק: איפה להתגורר". (עמ' 84 שו' 26-39 לפרוטוקול המתומלל)
- 8
- 9 הנתבע 1 הכחיש כי המנוחה פחדה ממנו (עמ' 94 שו' 8-9 לפרוטוקול המתומלל).
- 10 לדבריו:
- 11 "אף אחד לא פרק אותה מהרכוש, זה היה רצונה המלא. ואף אחד לא עשק אותה.
- 12 היא באה לשם ועשתה את זה מרצונה. למיטב זכרוני, היא גם אמרה את זה לכבוד
- 13 השופטת, 'אני נתתי לו את זה מליבי'. זה שאתם מנסים עכשיו לעשות כל מיני
- 14 'מיש-מש' בסדר" (עמ' 101 שו' 27-30 לפרוטוקול המתומלל).
- 15
- 16 85. הנתבע 2 תאר את שקדם להסכם:
- 17 "אימא שלי פנתה אליי ואמרה לי ש-'אני הולכת להעביר לך את המשק, מרצוני
- 18 החופשי, דיברתי עם אחיך הגדול'. זהו". (עמ' 114 שו' 30-31 לפרוטוקול המתומלל).
- 19
- 20 וכן את עריכת ההסכם:
- 21 "אני לא זוכר בדיוק אבל מה שאני חושב, היו שם שאלות, 'מה אימא רוצה?', 'מה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 לכתוב?', ו-'מי יהיה מוגן? ינ' ופ'?. כל זה הוא כתב לידינו". (עמ' 119 שו' 8-7
- 2 לפרוטוקול המתומלל)
- 3
- 4 הוא הוסיף והסביר:
- 5 "אימא שלי לא העבירה רק לי. אני אחזור על זה שוב. יש את ינ', שהוא קיבל. יש
- 6 את פ' שקיבל. ויש את צ', שקיבל בשוהם. ויש עוד מגרש בהרחבה, כולם
- 7 קיבלו. זה מה שהיא החליטה, זה היה רצונה החופשי" (עמ' 121 שו' 11-13 לפרוטוקול
- 8 המתומלל).
- 9
- 10 86. טענות הנתבעים, לפיהן הייתה זו המנוחה אשר חפצה להעביר את המשק לנתבע 2, תוך
- 11 שמירה על זכויות שני ילדיה האחרים, התובע 2 וינ', משתלבות בעדותו של עו"ד ממן
- 12 ובדבריה של המנוחה בסרטון שהוצג לבית המשפט, בו היא מאשרת כי העניקה את המשק
- 13 לנתבע 2, כי הדבר נעשה בהתאם לבקשתו של האב המנוח, וכי לא הופנו נגדה איומים על
- 14 מנת שתעשה כך. כאמור, הביעה המנוחה את רצונה להעניק את המתנה לנתבע 2 באופן
- 15 בלתי אמצעי גם בפני בית המשפט זה בדיון מיום 24.6.12.
- 16
- 17 87. כאן המקום להתייחס למכתבה של העו"ס הגב' שמעון אשר נשלח אל המומחה ביום
- 18 12.9.16, וצורף כנספח ז' לתצהירי התובעים.
- 19 במכתבה, ציינה העו"ס כי המנוחה מוכרת לה משנת 2010, עת טיפלה במנוח אשר היה
- 20 סיעודי. לדבריה, סיפרה לה המנוחה כי פעם לקחו אותה לעו"ד לחתום וכי היא אינה יודעת
- 21 על מה חתמה. העו"ס הוסיפה, כי נראה היה שהמנוחה הוכרחה לחתום נגד רצונה, אך העו"ס

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 לא התערבה בכך. העו"ס טענה בפני המומחה כי המנוחה סבלה מדמנציה בשנת 2011 וכי
2 הלחצים אשר חוותה מצד ילדיה גרמו להאצת התהליך.
3
4 88. עיון בתסקירים שהגישה העו"ס הגב' שמעון לבית המשפט לאחר מינוי האפוטרופוס מעלה,
5 כי היא ציינה את השיפור שחל במצבה של המנוחה מאז מינוי האפוטרופוס, ובעניין המתנה
6 - ביקשה להביא את דברי המנוחה, לפיהם היא מבקשת כי כל ילדיה יקבלו את המשק
7 באופן שווה (ראו התסקיר מיום 6.11.14).
8 הדברים שכתבה העו"ס למומחה בשנת 2016 לא עלו בשני התסקירים שהגישה, אולם
9 דבריה בתסקיר מחודש 11/14 תואמים לדבריו של האפוטרופוס, אשר הצביע על כך
10 שהמנוחה שינתה את דעתה בנוגע למתנה. כאמור, האפוטרופוס לא ראה לעתור לביטול
11 המתנה ואף המנוחה לא עשתה זאת בפרק הזמן שחלף עד למינויו. נזכיר, כי האפוטרופוס
12 ציין שהמנוחה שינתה את דעתה בסוגיה מעת לעת לאחר שמונה, באופן שלעיתים ביקשה
13 לקיים את המתנה ולעיתים ביקשה לבטלה.
14
15 הנתבע 2 נשאל אודות מכתבה של העו"ס למומחה והשיב:
16 **"אני לא יודע מה אימא שלי עשתה אבל אם הבנות לקחו אותה לשם, אז זה מה**
17 **שהן אמרו להגיד"** (עמ' 95 שו' 20-39).
18
19 89. נסכם ונאמר, כי חרף האמור במכתבה של העו"ס למומחה, לא מצא המומחה כי המנוחה
20 סבלה מדמנציה במועד החתימה על ההסכם. המומחה ציין מפורשות בעמ' 7 לחוות דעתו
21 כי רק מ-11/13 אובחנה המנוחה כלוקה בדמנציה, בניגוד לטענת העו"ס במכתבה אליו,
22 וכאמור אף התובעים סברו כי לא נפל פגם בכשרותה של המנוחה להתקשר בהסכם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 לא מצאתי לקבוע כי יש באמור במכתבה של העו"ס אל המומחה, אשר נשלח בדיעבד והאמור
2 בו לא הובא בפני בית המשפט במועדים הרלוונטיים, כדי להוביל למסקנה כי המנוחה לא
3 הבינה את משמעות חתימתה על ההסכם או כי ההסכם נכפה עליה. כאמור, בית משפט זה
4 התרשם באופן ישיר כי המנוחה הבינה את משמעות ההסכם וביקשה לקיימו, ואין במכתבה
5 של העו"ס כדי לסייע לתובעים בהרמת הנטל המוטל עליהם במסגרת הליך זה. לא ברור גם
6 כיצד יוכלו התובעים להיבנות מן הטענה כי המנוחה לא הבינה את ההסכם, בשעה שהם
7 טוענים כי היא הבינה את הצוואה עליה חתמה שנתיים מאוחר יותר.
8
9 90. לאחר שנסקרו בפירוט טענות התובעים כפי שהועלו במסגרת הליך זה, ניתן לקבוע כי
10 מעבר לכך שלא הוכיחו קיומה של כפיה עובר לחתימת ההסכם, הם כלל לא הוכיחו גם את
11 יסודות העושה: לא הוכח כי המנוחה סבלה ממצוקה עת נחתם ההסכם, לא הוכח כי הנתבע
12 2 ניצל את מצבה של המנוחה בעת חתימת ההסכם, ובנוסף, עיון בתנאי ההסכם מעלה, כי
13 הוא אינו מקפח את המנוחה. על פי ההסכם נותרה המנוחה להתגורר במשק עד מלאת ימיה,
14 כפי שאכן היה. על פי ההסכם התחייב הנתבע 2 לדאוג לכל מחסרה של המנוחה, ולהעביר
15 לידה את כל פירות המשק או כספים שיגיעו כתוצאה מבניה, הפקעה או כל זכות אחרת.
16 מצאתי כי ההסכם נחתם באופן ההולם את רצונה של המנוחה בעת חתימתו וכי הוא נערך
17 באופן שיש בו כדי להגן על המנוחה ועל זכויותיה עד אחרית ימיה. נראה, כי התובעים בלבלו
18 בין מה שנדמה ביניהם כעושה שלהם, בהענקת המשק לנתבע 2 ולא לכל ילדי המנוחה, ובין
19 עושה כלפי המנוחה, אשר לא הוכח על ידם.
20
21 91. עיון מדוקדק בראיות התובעים מעלה, כי הם לא הוכיחו גם קיומה של השפעה בלתי הוגנת
22 מצד הנתבע 2 על המנוחה עובר לחתימת ההסכם. לא הוכח כי המנוחה הייתה תלויה בנתבע

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 2 בעת עריכת ההסכם, לא הוכח כי המנוחה סבלה מפגיעה קוגניטיבית במועד זה, וכי הנתבע
2 2 בודד את המנוחה מאחרים, והשפיע עליה לערוך את ההסכם לטובתו.
3
4 92. אם נוסף לכל אלה גם את חוסר תום הלב המובהק בו נגועה התביעה, דומה כי אין מנוס
5 מן הקביעה כי דין התביעה להידחות מכל וכל, תוך הסתייגות מהתנהלותם של התובעים
6 והנזק אשר הם גורמים לנתבע 2 לאורך שנים רבות.
7
8 93. בנסיבותיו החריגות של תיק זה, מצאתי לעשות שימוש בהוראת תקנה 156 ולהטיל על
9 התובעים הוצאות מוגברות, בשל הארכת ההליך בעקבות טענות הסרק שהעלו במסגרתו.
10 אשר על כן, הריני מורה על דחיית התביעה, תוך העברת הסכום המופקד בקופת בית המשפט,
11 בסך של 150,000 ₪, לנתבע 2 בגין הוצאותיו. התובעים יוסיפו ויישאו בהוצאות הנתבע 2
12 ובשכ"ט עו"ד בסך של 50,000 ₪ נוספים.
13
14 94. כפועל יוצא מכך – הריני מורה כי הליך הפינוי יבוצע ויושלם בתוך 60 יום ממתן פסק
15 הדין.
16
17 95. משמעות דחיית התביעה היא כי המשק אינו נכלל עוד בעיזבונה של המנוחה, ומכאן נבוא
18 להליך הנוסף.
19
20
21
22

התנגדות לקיום הצוואה מיום 24.11.14:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

טענות הנתבעים:

1

2 96. במועד עריכת הצוואה לא הייתה המנוחה כשירה לצוות, ולא ידעה להבחין בטיבה של
3 צוואה, שכן מונה לה אפוטרופוס באותה עת. המומחה קבע בחוות דעתו כי המנוחה לא
4 הייתה כשירה לערוך את הצוואה במועד בו נערכה, והדברים עולים גם ממסמכים רפואיים
5 שהוגחו בפני בית המשפט.

6

7 97. לשון הצוואה אינה משקפת את רצון המנוחה, באשר המנוחה העבירה בחייה את המשק,
8 והוא אינו חלק מעיזבונה.

9

10 98. הצוואה נערכה תחת השפעה בלתי הוגנת. התובעות יזמו בדיקה רפואית של המנוחה, ונכחו
11 בזמן הבדיקה.

12

13 99. התובעים טענו בעבר כי המנוחה לא הייתה כשירה להעניק את המתנה, ולא ברור כיצד הם
14 טוענים כעת כי המנוחה הייתה כשירה לערוך צוואה לאחר המועד בו ניתנה המתנה.

15

16 100. התובעים נמנעו מלצרף תצהירים מטעם עורך הצוואה והעדים לצוואה, ומעמד חתימת
17 הצוואה לא צולם.

18

19 101. נוסח הצוואה מוכיח כי המנוחה לא הבינה אותו.

20

21 102. הסכם המשבצת אינו מאפשר להוריש את המשק ליותר מאחד.

22

23

טענות התובעים

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 103. המנוחה פנתה אל האפוטרופוס וביקשה ממנו לערוך צוואה. מספר ימים טרם עריכת
- 3 הצוואה, ביום 18.11.24, ניתנה חוות דעתה של הד"ר קרולה ויגדר, בה קבעה כי המנוחה
- 4 כשירה לעריכת צוואה, ומבינה את משמעות האמור בצוואה.
- 5
- 6 104. הצוואה משקפת את רצונה של המנוחה להביא לביטול המתנה, ולחלק את המשק באופן
- 7 שווה בין כל ילדיה.
- 8
- 9 105. האפוטרופוס מילא אחר רצונה של המנוחה, פנה לעו"ד זדה, ושילם עבור עריכת הצוואה
- 10 מכספי המנוחה.
- 11
- 12 106. עדותו של המומחה הייתה מבולבלת, הוא התעלם מחוות דעתה של הד"ר קרולה ויגדר,
- 13 והודה כי אין באפשרותו להסביר את הפער בין חוות דעתו לחוות דעתן של הרופאות
- 14 האחרות.
- 15
- 16 **דיון**
- 17 זו לשון צוואת המנוחה:
- 18

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

צוואה

הואיל ואין אדם אשר יודע את יום פקדונו;

והואיל וברצוני לערוך צוואה זו ולמסור רצוני האחרון לכל אשר יעלה ברכושי לאחר פטירתי;

והואיל והנני מבטלת בזה בטול גמור והחלטי כל צוואה וכל מילואים או תוספת לצוואה וכל מסמך כיוצא בזה, וכל שיחה בע"פ שיש בה מעין גילוי דעת על מה שיש ברצוני שיעשה ברכושי אשר ימצא בעיזבוני אחרי, אשר ציוויתי או כתבתי או שוחחתי זמן שהוא לפני תאריך חתימת צוואה זו, ואני מדגישה כי ברצוני שזו תהיה הצוואה בעלת התוקף החוקי להחנות על פיה, וכי שום הוראה מההוראות הכלולות בה לא תוכל להשתנות אלא עפ"י צוואה אחרת שתעשה ותחתם על ידי כחוק ובפני שני עדים שתאריך שלאחר עשיית צוואה זו;

על כן אני המצווה, [REDACTED], כשהנני בדעה צלולה ומיושבת ומרצוני הטוב והחופשי, כשאני בריאה ברוחי ובלתי נפתת לכתוב שטר צוואה זה בתרמית או בכפייה או בלחץ או בכוח או בהשפעה בלתי הוגנת - מצווה בזאת כי, לאחר מותי, יעשה ברכושי כדלהלן:

1. הוצאות קבורתי, הקמת מצבה על קברי וכן כל חובותי החוקיים, אם יהיו כאלה ביום מותי, ישולמו מתוך הרכוש שיוותר אחרי.

2. כל רכושי, בין רכוש נייד ובין דלא נייד, כל כספים מכל מין וסוג שהוא, המצויים ו/או שיהיו מצויים ביום מותי, בבעלותי ו/או ברשותי בכל בנק ו/או מוסד אחר, לרבות זכויות עתידיות שיתקבלו בירושה, בתסכס או בפסק דין, יועברו לבעלותם של עשרת ילדיי בחלקים שווים. והם יהיו יורשי הבלעדיים.

למען הסר ספק הריני להדגיש כי את כל זכויותי בביתי שברחוב [REDACTED] אני מצווה ומורישת לעשרת ילדיי בחלקים שווים.

אני רוצה שיהיו "מלחמות" אחרי מותי ואני מורישת את כל רכושי באופן שווה בין ילדיי.

3. הנני ממנה בזאת כמנהל תעזובון את עו"ד ניר זדה, ת. [REDACTED] מרחי יד הורסים 4 כ"ס.

הנני מצהירה כי זה רצוני האחרון וזו צוואתי האחרונה, המבטלת כל צוואה קודמת.

ולראיה באתי על החתום, היום יום 24 נובמבר 2014

[REDACTED]
[REDACTED]

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

אנו הח"מ, גיר זדה, עו"ד, ת.ז. [REDACTED] רעות אלבו, ת.ז. [REDACTED] מעידים בזה כי המצוות, [REDACTED] י-ר תתמה על שטר צוואה זה חיוס, לאחר שהיא הבינה את תוכנה ואשררה כי זה רצונה האחרון וזאת צוואתה האחרונה. לבקשת המצווה, אנו תותמים בתור עדים לצוואה זו בנוכחות כל אחד מאתנו באותו מעמד, בשחמצוה, לבדה, בדעה צלולה ומיחשבת ואינה מרוחקת למיטתה.

על כן, באנו על החתום בנוכחות המצווה ובנוכחותנו האחד בפני חשוי, היום 24 נובמבר 2014

רעות אלבו (מתמחה)

גיר זדה, עו"ד

60-176591-60
187-6552591-7
מס' ת"פ 187-6552591-7

העדר כשרות

107.ס"ע 26 לחוק הירושה תשכ"ה 1965 קובע:

"צוואה שנעשתה על ידי קטין או על ידי מי שהוכרז פסול-דין או שנעשתה בשעה שהמצווה לא ידע להבחין בטיבה של צוואה – בטלה."

בע"מ 3539/17 פלוגית נ' פלוני (נבו 11.6.2017) נאמר: "רואים אדם כיודע להבחין בטיבה של צוואה אם בעת עריכתה של הצוואה הבין שהוא חותם על צוואה; הבין כי הוא נותן את רכושו ולמי הוא נותנו; ידע את היקף רכושו; והיה מודע לציפיות של אלה שהוא מיטיב עמהם ושל אלה שהוא מדיר מצוואתו. הביטוי "לא ידע להבחין בטיבה של צוואה" הוא איפוא הנחיה כללית, אשר מטרתה לבחון אם המצוה היה מודע למחלות מעשיו ולתוצאותיהם. ואכן, נפסק, כי בהקשר זה ניתן להביא בחשבון את מודעותו של המצוה לכך שערך צוואה, את ידיעתו בדבר היקף רכושו ויורשיו ואת מודעותו לתוצאות עשיית הצוואה כלפי יורשיו"

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

השפעה בלתי הוגנת

108.סע' 30 לחוק הירושה תשכ"ה – 1965, קובע:

"(א) הוראת צוואה שנעשתה מחמת אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה או תרמית – בטלה".

בפסק דינו בדנ"א 1516/95 מרום נ' היועמ"ש, (22.6.98) קבע בית המשפט 4 מבחנים

אשר בהם כדי לסייע לבית המשפט להכריע בדבר קיומה של השפעה בלתי הוגנת:

המבחן הראשון – תלות ועצמאות: האם המצווה בתקופה הרלוונטית לעשיית הצוואה היה

עצמאי מבחינה פיזית ומבחינה שכלית – הכרתית.

המבחן השני – תלות וסיוע.

המבחן השלישי – קשרי המנוח עם אחרים: האם המצווה בתקופה הרלוונטית לא היה עצמאי

ונזקק לסיוע הזולת, מהו טיב הסיוע שניתן לו, מהו היקפו ומידת התלות של המצווה באותו

סיוע ובמי שהעניק לו אותו. עוד יש לבחון האם המצווה היה מבודד ותלוי רק במסייע.

המבחן הרביעי – נסיבות עריכת הצוואה: מעורבות נהנה בעריכת הצוואה יכולה ללמד על

קיומה של השפעה בלתי הוגנת.

109.האפוטרופוס סיפר בחקירתו אודות הרקע לעריכת הצוואה: "היא רצתה לעשות צוואה

ושילמתי מכספה עבור זה וזכור לי שהיתה אצל עורך זדה ואני גם מכיר אותו וזה לא

בתקופה של 2015 אלא הרבה שנים אחרי זה למיטב זכרוני". (עמ' 21 שו' 17-18)

הוא הוסיף:

"הגב' ר.א. רצתה לעשות צוואה והאפו' מממן את הצוואה. מה אומרת ומה רוצה,

גמירות צוואה וכו' זה לא מעניין אותי בכלל. הדבר היחיד שמעניין אותי זה טובת

החסויה. מעבר לזה לא נכנס לעניינים האלה". (עמ' 22 שו' 26-28) וכן "בכלל לא

מעניין אותי התוקף המשפטי של הצוואה" (עמ' 24 שו' 7).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 הוא ציין, כי כאשר שימש בתפקידו, היו יחסיה של המנוחה עם התובעת 4 ו-5 מצוינים
- 2 (עמ' 23 שו' 1-4). עם זאת, ציין האפוטרופוס, כי התרשמות בית המשפט בדבר היותה של
- 3 המנוחה מבולבלת בשנת 2014 מקובלת עליו (עמ' 24 שו' 3-4).
- 4
- 5 110. מדברי האפוטרופוס עולה, כי לאחר שהמנוחה פנתה אליו וביקשה לערוך צוואה, הוא פעל
- 6 למימוש רצונה, וזאת מבלי להידרש כלל לשאלת תוקפה של הצוואה וליכולתה של המנוחה
- 7 לערוך אותה במועד בו נערכה.
- 8
- 9 111. מאחר שבחוות דעתו מיום 1.12.16 התייחס המומחה ליכולתה של המנוחה להתקשר בהסכם,
- 10 התבקש המומחה במסגרת ההליך הנוכחי להשלים את חוות דעת בנוגע לכשרות המנוחה
- 11 לערוך את הצוואה.
- 12
- 13 המומחה קבע בחוות דעתו מיום 3.11.22 כי החל מ-5.11.13 קיימים דיווחים אודות ירידה
- 14 קוגניטיבית אצל המנוחה. הוא התייחס למסמכים הרפואיים מן התקופה הרלוונטית, וסיכם
- 15 כך:
- 16

באשר לצוואה:

1. באותה תקופה כבר הייתה מאובחנת כסובלת מדמנציה בדרגה בינונית.
2. עדיין יכלה להתבטא ולומר את רצונה.
3. באותה תקופה כבר סבלה מירידה בויכרון, שעלולה לפגוע ביכולתה להחליט החלטות שקולות (אם זכרה שנתנה מתנה משמעותית לאחד מילדיה).
4. קרוב לוודאי שלא ידעה את שווי היקף רכושה. לא ידעה לנהל את ענייניה ולכן מונה לה אפוטרופוס (לא ראיתי אם הוכרזה כפסולת דין).
- שיקול כל הנייל מוביל להטלת ספק באשר לכשירותה לערוך את הצוואה ב-24.11.14.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

1

2 112. התובעים צירפו כנספח ה' לתצהיריהם את חוות דעתה של הד"ר קרולה ויגדר מיום
3 18.11.14, 6 ימים טרם עריכת הצוואה.

4 בחוות דעתה, ציינה הד"ר ויגדר כי חוות הדעת נערכה על פי בקשת המנוחה ובקשת בנותיה,
5 וכי הבדיקה נערכה במשרדו של עו"ד בנוכחות התובעות 4 ו-5.

6

7 הד"ר ויגדר כתבה בחוות דעתה:

בדיקה:

ערכית, משתפת פעולה באופן מלא, רגועה, מתקשרת היטב עם הסובבים.
מצב רוחה והאפקט מותאמים לסיטואציה.
בשיחה עימה, מבינה את תוכן השיחה ועונה לעניין לפי יכולתה. אינה מתמצאת בזמן, מותמצאת
במקום ובסיטואציה. מזהה את האנשים בסביבתה וזיכרונה לקוי בהתאם לגילה.
החשיבה הגיונית ללא הפרעות תוכן. מודעת היטב למצבה ושיפוטה תקין.
עקב העדר השכלה בסיסית לא הייתה אפשרות לבצע מבחן קוגניטיבי פורמאלי כגון MMSE
ומבחן שעון.
כאשר שאלתי אותה מספר פעמים שאלות מכוונות לגבי רכוש ומה רצונה לתכנן, היא ענתה
לעניין וידעה לנמק בהיגיון שמעוניינת לחלק את הירושה לכל עשרה ילדיה בצורה שווה.

סיכום:

גב' [REDACTED] אובחנה כסובלת מדמנציה אלצהיימר בשנת 2013 ומטופלת בהתאם. בהערכת
תפקודה הקוגניטיבי קיימת מגבלה מסוימת עקב העדר השכלה בסיסית.
למרות זאת, לאור הממצאים בבדיקה, אני קובעת כי גב' [REDACTED] היא בדעה צלולה, מבינה
היטב את משמעות הצוואה והיא כשירה לחתימה.

~

9

10 113. בחקירתו, עומת המומחה עם חוות הדעת של ד"ר קרולה ויגדר, הסביר כי הזכיר אותה
11 בחוות דעתו המשלימה (עמ' 28 שו' 27), והוסיף כי הוא מתקשה להסביר את הפער בין

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 חוות דעתה של ד"ר קרולה ויגדר, לחוות הדעת האחרות, שכן "גם ד"ר קרולה מאשרת
- 2 את העניין של הדמנציה אך אומרת גם שהיא בדעה צלולה" (עמ' 29 שו' 6-7)
- 3 המומחה עמד על דעתו, כי נותר ספק באשר ליכולתה של המנוחה לערוך את הצוואה במועד
- 4 בו נערכה:
- 5 "אני מסביר מה היה הספק שלי. נכתב שסובלת מדמנציה אך עדיין יכולה להתבטא
- 6 ולומר את רצונה. באותה תקופה סבלה מירידה מזכרון, קרוב לוודאי שלא ידעה את
- 7 היקף רכושה כי לא ידעה חשבון וכו', זו השערה. היא לא ידעה לנהל את ענייניה ומונה
- 8 לה אפוטרופוס.
- 9 ש. תתעלם מהאפו', אלא תתייחס למה שלא התייחסת שהיה מולך?
- 10 ת. היא התבלבלה בשמות הילדים. במסגרת של צוואה אמורה לדעת את השמות של כולם.
- 11 היא אמורה לדעת מי זה מי. הספק היה אז ונשאר ספק
- 12 ש. האם הספק השתנה, הספק הוא לפה ולפה. אם אני נותן לך חוות דעת של מומחית משנת
- 13 2014, האם זה ערער במשהו את חוות הדעת שלך, האם היית רוצה לעשות בדיקות
- 14 נוספות לצורך העניין הזה? שקילה נוספת?
- 15 ת. אין לי יותר חומר. הספק נשאר. הבעיה שיש לי עם חוות הדעת של ד"ר קרולה הזו
- 16 שלא מתאימה לחומר הרפואי הנוסף ולכן הספק נשאר". (עמ' 30 שו' 1-11).
- 17
- 18 114. עיון בחומר הרפואי אודות המנוחה מן התקופה הרלוונטית לעריכת הצוואה, אליו התייחס
- 19 גם המומחה בחוות דעתו, מצביע על התדרדרות קוגניטיבית אצל המנוחה, כזו אשר הובילה
- 20 למינוי אפוטרופוס, והופיעה באופן חוזר ונשנה במסמכים הרפואיים מן התקופה הסמוכה
- 21 לעריכת הצוואה: כך, ב- 6.2.14 קבעה הד"ר מונסטירסקי כי המנוחה אינה יכולה לקבל

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1 החלטות על רכוש וזקוקה לאפוטרופוס, והד"ר גינצבורג קבעה ביום 22.10.14 כי המנוחה
- 2 אינה יכולה לטפל בענייני כספים ורכוש.
- 3
- 4 115. מחקירת התובעת 5 עלה, כי האפוטרופוס הוא שהמליץ למנוחה לערוך צוואה וכי התובעת
- 5 4 לקחה את המנוחה למשרדו של עו"ד זוהר, לצורך החתימה על הצוואה (עמ' 8 שו' 20-
- 6 16 לפרוטוקול מיום 18.3.25). עוד עלה, כי התובעת 5 שילמה עבור עריכת הצוואה (עמ' 9
- 7 שו' 16 לפרוטוקול המתומלל).
- 8 לדבריה, שילמו האחים עבור חוות דעתה של הד"ר קרולה ויגדר (עמ' 13 שו' 9-8
- 9 לפרוטוקול המתומלל), אליה הופנו בידי עו"ד זוהר או האפוטרופוס (עמ' 44 שו' 32-33
- 10 לפרוטוקול המתומלל).
- 11 תחילה טענה התובעת 4 כי היא והתובעת 5 לא נכחו בבדיקה, אולם בהמשך, לאחר שעומתה
- 12 עם האמור בחוות הדעת, הודתה כי נכחה בבדיקה (עמ' 49 שו' 12-13 לפרוטוקול
- 13 המתומלל).
- 14
- 15 116. התובעת 4 סיפרה בחקירתה כי היה זה האפוטרופוס אשר יזם את עריכת הצוואה, וכי היא
- 16 המתינה למנוחה מחוץ למשרדו של עו"ד זוהר (עמ' 22 שו' 8 לפרוטוקול המתומלל).
- 17 לטענתה, הייתה המנוחה כשירה לערוך את הצוואה:
- 18 "בשנת 2014, אימא הייתה כשירה לחתום על צוואה? מה אומרת,
- 19 העדה, גב' ז': כשהיא עשתה את הצוואה שלה?
- 20 עו"ד ממך: מה אומרת ז'?
- 21 העדה, גב' ז': כן, היא הייתה כשירה. (עמ' 54 שו' 10-14 לפרוטוקול המתומלל).
- 22

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

117. התובעת 1 התייחסה אף היא לכשרותה של המנוחה, היא טענה כי המנוחה היתה כשירה
- במועד עריכת הצוואה, אולם הוסיפה "קצת כזה היו לה בריחות, אבל בסדר" (עמ' 63
- שו' 38 לפרוטוקול המתומלל).
118. לאחר שהתובעות 4 ו-5 הודו במעורבותן בעריכת הצוואה ובקבלת חוות דעתה של הד"ר
- קרולה ויגדר, והיות שעדויותיהן עומדות בסתירה למסמכים הרפואיים ולחוות דעתו של
- המומחה, לפיהם לא הייתה המנוחה כשירה לערוך את הצוואה, מצאתי לאמץ את חוות דעתו
- של המומחה בעניין זה. אוסיף, כי דעתי כדעת המומחה, היינו כי חוות דעתה של הד"ר
- קרולה ויגדר אינה תואמת את התרשמות הרופאות האחרות אשר בדקו את המנוחה, ואין
- מנוס מן הקביעה כי מדובר בחוות דעת מוזמנת אשר נועדה להכשיר את עריכת הצוואה על
- ידי המנוחה. נוכחות התובעות 4 ו-5 בזמן הבדיקה מחזקת מסקנה זו, ולא ניתן לקבוע על
- יסוד חוות דעת זו כי המנוחה הבינה את היקף רכושה והייתה מודעת למשמעות תוכנה של
- הצוואה, מה עוד שבצוואה מתעלמת המנוחה מן המתנה ומורה על חלוקת המשק לכל ילדיה,
- אף שהמשק כבר הועבר במתנה לנתבע 2, נתון אשר תורם לקביעה כי המנוחה לא הייתה
- מודעת למשמעות האמור בצוואה.
119. אשר על כן, ניתן לקבוע כי המנוחה לא הייתה כשירה לערוך את צוואתה במועד בו נערכה,
- ודי בכך על מנת להוביל לקבלת ההתנגדות, אף מבלי להידרש לשאלת קיומה של השפעה
- בלתי הוגנת. על מנת שלא להותיר טענה זו ללא מענה אוסיף בקצרה, כי אף שהוכחו מצבה
- הקוגניטיבי הירוד של המנוחה ומעורבות התובעות 4 ו-5 בעריכת הצוואה, לא הוכח כי
- המנוחה הייתה מבודדת מסביבתה על ידי מי מן התובעות ולא הוכחה תלות שלה בהן.
120. מכל האמור, מצאתי לקבל את ההתנגדות ולדחות את הבקשה לקיום הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 74748-11-20 א' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
תמ"ש 57676-07-21

תיק היצוני: 3_280508

- 1
- 2 121. מאחר שבחקירתו של הנתבע 1 עלה, כי הוא מחזיק בצוואה נוספת שערכה המנוחה, והיא
- 3 מוקדמת לצוואה הנדונה בהליך זה (עמ' 75 שו' 2-3 לפרוטוקול המתומלל), לא יינתן צו
- 4 ירושה אחר המנוחה.
- 5
- 6 122. התובעים יישאו בהוצאות הנתבעים בסך של 60,000 ש.
- 7
- 8 123. פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.
- 9
- 10 124. התיקים ייסגרו.
- 11
- 12 ניתן היום, כ"א אייר תשפ"ה, 19 מאי 2025, בהעדר הצדדים.
- 13

אליה נוס, שופטת

- 14
- 15
- 16